

Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!

HEYDƏR ƏLİYEV

ELM

Qüvvət elmdədir...

Nizami Gəncəvi

HAUKA

Орган Президиума Национальной академии наук Азербайджана

SCIENCE

Newspaper of the Presidium of the Azerbaijan National Academy of Sciences

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin orqanı

№ 16 (1413)

Şənbə, 11 may 2024-cü il

Qəzet 1984-cü ildən nəşr olunur

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ulu Öndər Heydər Əliyevin Fəxri xiyabanda məzarını ziyarət ediblər

Müasir müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, xalqımızın dahi oğlu və Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümü günüdür.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ulu Öndərin Fəxri xiyabanda məzarını ziyarət ediblər.

Prezident İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarı önünə əkilil qoydu, Ulu Öndərin xatirəsini ehtiramla andı.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Sonra birinci xanım Mehriban Əliyeva Ümummilli Liderin xatirəsini dərin hörmətlə yad etdi.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Ulu Öndər Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsini yad edərək məzarı üzərinə gül dəstələri qoydular.

Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad olundu.

Azərbaycan mədəniyyət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq və "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 11 iyun tarixli 715 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilsin:

Eldarov Ömər Həsən oğlu
Əliyeva Böyük Xanım Həsənbala qızı

Həşimzadə Xanlar Allahverdi oğlu
İsrafilov Fərhad Ramazan oğlu
Məlikov Aqil Qədəşbala oğlu
Məmmədəliyeva Sevda Yusuf qızı
Mustafayeva Laləzar Bəşir qızı.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 9 may 2024-cü il

Heydər Əliyev inamının realıqları

Azərbaycanın çoxəsrlik tarixində görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin müstəsna yeri vardır. Ümummilli Lider Azərbaycan xalqının dövlətçilik ənənələrinin əsasında formalaşan və yaşadığı dövrün siyasi-ideoloji çağırışlarını qabaqlayan, böyük dövlətçilik istedadına malik olduğunu əməli fəaliyyəti ilə təsdiq etmiş tarixi şəxsiyyətdir.

Çoxəsrlik Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində Heydər Əliyev yeni tarix yaratmış böyük dövlət xadimidir. Ulu öndərin çoxşaxəli fəaliyyətində böyük siyasətə yüksək peşəkarlıq nümunəsi olan dövlət idarəçiliyi bir-birini tamamlamışdır. O, böyük siyasətin də, dövlət idarəçiliyinin də zirvəsini fəth etmişdir. Buna görədir ki, Heydər Əliyevdən söz açanların hamısı birmənalı şəkildə bu dahi şəxsiyyətin siyasəti fəaliyyətindəki böyük məharətdən bəhs etdikləri səviyyədə onun əsl dövlətçilik istedadından da ürək dolusu söz açıblar. Yüksək dövlətçilik məharəti ilə tarixə dərin izlər salmış Heydər Əliyev düşünülmiş siyasəti ilə də onu əhatə edən rəsmi və siyasi dairələri mat qoymuşdur. Ona görə də mükəmməl dövlətçilik məktəbi yaratmış Ulu Öndər həm də eyni səviyyədə böyük siyasətin qrossmeysteri kimi qəbul olunmuşdur.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan SSR-ə və müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik etdiyi dövrlərdə mənsub olduğu xalqı və başçısı olduğu ölkəni ictimai-siyasi böhrandan və iqtisadi-mədəni gerilikdən çıxaraq, hərtərəfli yüksəlişə nail olmağı bacarmışdır. Qüdrətli dövlət xadimi kimi, o, Azərbaycanı böyük çətinliklər bəhsinə qazanılmış dövlət müstəqilliyini itirməkdən xilas etmiş, ölkəmizdə müstəqil dövlətçiliyin möhkəm əsaslarını yaratmışdır. SSRİ kimi nəhəng imperiyanın əsas rəhbərlərindən biri olaraq da Heydər Əliyev dünya miqyaslı görkəmli dövlət xadimi olduğunu isbat etmişdir. Bunu böyük siyasətçilər, görkəmli dövlət xadimləri də dönə-dönə etiraf etmişlər.

Təsədüfi deyildir ki, dünya şöhrətli böyük qırqız yazıçısı Çingiz Aytmatov Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevə "tarixi və hətta, əfsanəvi şəxsiyyət" kimi yüksək qiymət vermişdir. Fikrimcə, Heydər Əliyevin "tarixi və əfsanəvi bir şəxsiyyət" səviyyəsinə yüksəlməsində onun böyük dövlətçilik istedadı, möhkəm iradəsi, geniş dünyagörüşü, zəngin həyat təcrübəsi və xidmətləri əsas faktorlar olmuşdur. Əsl liderlik xarizması olan bu dahi şəxsiyyət özünün dəmir iradəsi, möhkəm və bütöv xarakteri, istənilən çətin vəziyyəti anında düzgün dəyərləndirərək, ən optimal çıxış yolları tapmaq və məqamında qətiyyətli addımlar atmaq bacarığı ilə seçiyənlər.

Eyni zamanda, Heydər Əliyev zamanı qabaqlamağı bacaran, gələcəyi çox aydın şəkildə görə bilən, xalqını və ölkəsini məqsədyönlü şəkildə böyük gələcəyə doğru irəli apara bilmək məharəti göstərən müfəkkir şəxsiyyətdir. Xalqına ürəkdən bağlı olan Ümummilli Lider doğma torpağını və ölkəsini sevməyi müqəddəs dəyər kimi qəbul etməyin əsl nümunəsini göstərmişdir. Ona görə də Heydər Əliyev həm də parlaq şəxsiyyəti ilə böyük ümumxalq məhəbbəti qazanmışdır. Ulu Öndərin adı Azərbaycan xalqının çoxəsrlik dövlətçilik tarixinə əbədi həkk olunmuşdur.

Heydər Əliyev, sözün əsl mənasında, Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində xüsusi bir epoxa yaratmışdır. Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə gəldiyi 1969-cu ildən başlayan bu epoxa müxtəlif və keşməkeşli mərhələlərdən keçərək, ömrünün sonuna - 2003-cü ilə qədər böyük uğurla davam etmişdir. Təxminən 35 ilə yaxın ardıcıl olaraq davam edən bu böyük və şərəfli dövlətçilik marafonu mənsub olduğu xalqın və ölkənin taleyi və inkişafı ilə üzvi surətdə bağlı olub, onun təkamülü və tərəqqisi ilə əlaqədar bütün yüksəliş mərhələlərini əhatə etmişdir. O, sovet hakimiyyəti illərindəki Azərbaycana rəhbərliyi dövründə respublikanı ən sonuncu yerlə-

dən qabaqcıl mövqelərə çıxardığı kimi, dövlət müstəqilliyi illərində də böyük keşməkeşli hadisələri dəf edərək, müstəqil dövlətçiliyi qoruyub saxlamış və daha da möhkəmləndirmişdir. Bu baxımdan 15 iyun, sözün real mənasında, Azərbaycan xalqının və müstəqil Azərbaycan dövlətinin Qurtuluş Günü kimi tarixə daxil olmuşdur. Heydər Əliyev epoxası ölkəmizin tarixinə Azərbaycan xalqının və müstəqil dövlətçiliyin xilası, qurtuluşu və böyük gələcəyə hazırlanması dövrü kimi həkk olunmuşdur.

Bütün bunlarla bərabər, Heydər Əliyevi əsl insan və şəxsiyyət kimi seçiyələndirən xüsusiyyətlər də onun böyüklüyü və ucalığının real təzahürlərindəndir. O, siyasi-ideoloji baxımdan qüdrətli olduğu kimi, mənəvi cəhətdən də heyrətamiz dərəcədə zəngin, bənzərsiz və möhtəşəm şəxsiyyət idi. Bu dahi insanın daxili-mənəvi xüsusiyyətləri onun siyasi keyfiyyətlərini tamamlayır və daha da möhkəmləndirir. Dövlətçilik sahəsində və böyük siyasətdə xüsusi məharət göstərən Heydər Əliyev şəxsiyyət kimi də bütövlük və mənəvi zənginlik nümunəsi olmuşdur.

Heydər Əliyevin sınaqlardan keçirib tanıdığı insanlara bəslədiyi inamı və doğrmağı heç nə ilə müqayisə etmək mümkün deyil. Heydər Əliyevin doğrmağını hiss etmək insanda özünə dərin inam hissi və daxili qürur duyğularını yaradırdı. Ulu Öndərin inamını qazanmaq əqidə bütövlüyünə nail olmağın barometri idi. Heydər Əliyevin inamı - insani dəyərlərin aliliyi və siyasi etibarın sabitliyi və davamlı olması demək idi. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev həyatda mövqeyi olan əqidəli və dinamik insanlara inanıb etmişdir. Bu mənada "mövqeyini göstər" sözü Ulu Öndərin adı ilə bağlı olan müdrik kəlam və siyasi meydanda ölçü vahidi hesab olunur.

Bundan başqa, Heydər Əliyevin doğrmağı və inamı mühitində yaşamaq həyatını böyük ideallara kökləmək demək idi. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev müxtəlif tarixi formasiyalarda onunla birlikdə yaşayıb-çalışan insanların ideya-mənəvi cəhətdən, şəxsiyyət kimi və dövlət adamı olaraq formalaşmasında müstəsna dərəcədə mühüm rol oynamışdır. Bu qüdrətli insan həm görkəmli dövlət xadimi və həm də bütöv, sarsılmaz şəxsiyyət kimi nümunə olmuşdur. Azərbaycan dövlətçiliyi Heydər Əliyev siyasətinin işığında inkişaf etdiyi kimi, xalqımızın mənəvi dəyərləri və şəxsiyyətin miqyası da Ulu Öndərin yaşatdığı və ucaltdığı dəyərlərin nəticəsində daha da yetkinləşərək möhkəmləndirilmişdir. O, sözün böyük mənasında, əsl dahi insan kimi özünün şəxsiyyətində dövlət xadiminə xas olan möhkəm iradə və uzaqqörsənlik, aydın siyasi mövqe və yüksək idarəçilik bacarıqları ilə birlikdə, həm də dahiyane sadəliyi, əqidə bütövlüyünü, müdrikliyi böyük məharətlə, həm də çox təbii şək-

ildə birləşdirmişdir. Heydər Əliyevin dövlətçilik istedadı nə qədər qeyri-adi və əlçatmaz idisə, onu şəxsiyyət kimi seçiyələndirən dəyərlər də əsl örnək olmuşdur.

Heydər Əliyevin inamında əqidə bütövlüyü ilə əməl vəhdətdə ifadə olunmuşdur. Ulu Öndər həyatının ən çətin və keşməkeşli məqamlarında, mürəkkəb sınaqlar qarşısında qalanda da əqidə bütövlüyünün nümunəsini göstərmişdir. Həyatın və cəmiyyətin heç bir çətinliyi və gərginliyi onu əqidə sarıdan sınağa çəkməmişdir. O, sözün əsl mənasında, böyük siyasətin "Ənəli-həqq" andına nümunədir. Qüdrətli dövlət xadimi Heydər Əliyevdə əqidə dönməzliyinin nümunəsi olan İmadəddin Nəsimi möhtəşəmliyi vardır. Böyük Azərbaycan şairi Nəsiminin məşhur "Sığmazam" qəzəli sanki Ümummilli Liderin əqidə bütövlüyünün manifestidir.

Keşməkeşli və mənəvi həyatı, çoxcəhətli, məsuliyyətli və şərəfli fəaliyyəti ilə o, əqidə bütövlüyünü həm də əməli işi, xidmətləri ilə əyani şəkildə təsdiq etmişdir. Sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərin hər günü böyük əməllərin salnaməsidir.

SSRİ-nin əsas rəhbərlərindən biri kimi Heydər Əliyev əməlləri ilə Siyasi Büro üzvləri sıralarında fərqli sima kimi qəbul olunmuşdur. Bu gün də SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin Birinci müavini Heydər Əliyevin Sovet İttifaqı miqyasındakı xidmətləri və əməlləri əfsanəyə çevrilərək yaşayır. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin böyük sınaqlardan keçərək yaşaması və yolunu davam etdirmək şansı qazanması Ümummilli Liderin atdığı qətiyyətli addımların sayəsində mümkün olmuşdur. Beləliklə, Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin dövlətçilik məktəbinin və insanlıq dərslərinin sınaqlarından keçərək inkişaf etmiş, kamilləşmiş və daha da möhkəmlənmişdir. Həmçinin müstəqil Azərbaycan dövləti yaşaması və əbədiyyət qazanması üçün Heydər Əliyevin dönməz və bütöv əqidəsinə, böyük əməllərinə borclu və minnətdardır.

Heydər Əliyevin dünyanın görkəmli dövlət xadimləri ilə etibarlı münasibəti Azərbaycan xalqına beynəlxalq aləmdə əhəmiyyətli tərəfdaş ölkələr və liderlər qazandırmışdır. Azərbaycan xalqının dünya birliyində özünəlayiq yer tutması üçün Heydər Əliyevin dostları olan dövlət rəhbərlərinin siyasi iradəsi, beynəlxalq ictimaiyyətin rəyi və münasibəti mühüm rol oynamışdır. Əgər XX əsrin doxsanıncı illərində Heydər Əliyevin ABŞ-nin Prezidenti Bill Klintonla, dövlət katibi Madlen Olbraytla, Böyük Britaniyanın Baş naziri, "dəmir ledi" kimi şöhrət qazanmış Marqaret Tetçerlə, Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Süleyman Dəmirəllə, Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə, Çin Xalq Respublikası, Almaniya, Fransa kimi dövlətlərin rəhbərləri ilə tam və aydın, etibarlı münasibətləri, inamı və etibarlı olmasay-

dı, Azərbaycan xalqı müstəqilliyin başlanğıc illərindəki keşməkeşli dövrlərin sınaqları zamanı böyük çətinliklərlə üzleşə bilərdi. Həmin qarışıq dövrlərdə taleyin gəmisinin hansı sahile doğru yan alacağını təxmin etmək çox çətin idi. Məhz Heydər Əliyevin dünya birliyində qazandığı böyük etibar, nümayiş etdirdiyi qətiyyət və qəhrəmanlıq tam mənası ilə Azərbaycan xalqının və dövlətinin xilası demək idi.

"Bir millət, iki dövlət" kəlamı görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin dahiyane keşfidir. Bu, qardaş Türkiyə ilə əlaqələrin real əsası, türk dünyasına inteqrasiyanın strategiyasıdır. Bu, Heydər Əliyevin türk xalqına və Türkiyə Cümhuriyyətinə bəslədiyi inamın siyasi düsturudur.

Eyni zamanda, Heydər Əliyevin sadə adamlarla, keçmiş tələbəlik dostları ilə, gənclik yoldaşları ilə çox səmimi, etibarlı münasibətləri Azərbaycan cəmiyyətində mənəvi tarazlığın, ictimai-siyasi sabitliyin, qarşılıqlı münasibətlərin nəinki qorunub saxlanılmasında, hətta, daha da möhkəmləndirilməsində həlledici rol oynamışdır.

Ümumiyyətlə, Heydər Əliyevə inam Azərbaycan xalqına və müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinə etibarın rəmzidir. Heydər Əliyev ideallarına və şəxsiyyətinə inam müqəddəs dəyərlərə inam qədər məsuliyyətli və şərəflidir.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri əsl dövlətçilik və insanlıq nümunəsidir. Bu dahi insan bütöv və parlaq şəxsiyyəti, geniş dünyagörüşü, zəngin mənəviyyəti ilə də nəsillər üçün böyük örnəkdir. İnsanlara münasibətindəki həssaslıq, doğrmağı və inam Heydər Əliyevin möhtəşəm obrazının ana xətlərindəndir.

Heydər Əliyev görkəmli dövlət xadimi və böyük siyasi xadim qədər olduğu səviyyədə də əsl insanlıq etalonudur. Bu unudulmaz şəxsiyyətin keşməkeşli və mənəvi həyatı, sözün əsl mənasında, insanlıq nümunəsidir.

Müstəqil Azərbaycanın hər yeni nəslinə üçün Heydər Əliyevin həyatı, mübarizəsi və idealları böyük siyasət və əsl həyat məktəbidir. Ümummilli Lider doğma xalqına inam bəslədiyi kimi, xalq da ona bütün varlığı ilə ürəkdən inanmışdır. O, 1993-cü ildə xalqına olan sarsılmaz inamının dalğasında müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik etmək missiyasını qəbul etmişdir. "Hakimiyyətin mənbəyi xalqdır" tezisi Heydər Əliyevin xalqa və xalqın da ona inamının siyasi formuludur. Xalqın və ölkənin mənafeyi Heydər Əliyev üçün şəxsi həyatından qat-qat üstün olan ali dəyərlərdir. Heydər Əliyev epoxasının əsas devizi xalq və dövlət ideallarının vəhdətindəndir. Heydər Əliyevin ürəkdən inandığı və etiqad etdiyi bu ali dəyərlər insanlığın və dövlətçiliyin əsas meyarlarıdır.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin "Mən ona özüm qədər inanıram"

sözleri də müstəqil Azərbaycan dövlətində, xalqımızın dilində zərb-məsələ çevrilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin uğurlu dövlətçilik fəaliyyəti Heydər Əliyev inamının böyük təntənəsidir. Möhtərəm Prezidentimizin uğurla davam etməkdə olan 21 illik fəaliyyətindən çıxan ən mühüm nəticə müzəffər Ali Baş Komandanın özü tərəfindən böyük səmimiyyətlə etiraf olunmuş "Ata vəsiyyətinə əməl etdim" sözlərində əksini tapmışdır. Azərbaycan xalqının lideri İlham Əliyev "Ata vəsiyyətinə" hansı miqyasda və necə əməl etməyin etalonudur. Ulu Öndərin özü qədər inandığı İlham Əliyev qazandığı böyük tarixi zəfərlərlə, yaratdığı yeni və möhtəşəm Azərbaycanla nəinki xalqımızı, hətta bütün dünyanı əsl dövlət xadiminin və liderin necə olmasına qəti şəkildə inandırmışdır. Dünya şöhrətli görkəmli yazıçı Çingiz Aytmatovun aşağıdakı sözləri Prezident İlham Əliyevin müasir dövrün dünya liderləri arasındakı yerini və mövqeyini çox dolğun şəkildə ifadə edir: "İlham Əliyev qloballaşan dünyanın lider etalonudur".

Ulu Öndər Heydər Əliyev hələ 25 sentyabr 1990-cı ildə Nəhrəm dairəsindən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə namizəd kimi seçkilərdə iştirak edərkən seçicilərlə görüşündə dediyi aşağıdakı sözlər, əslində, müstəqil Azərbaycan dövlətinin strategiyasının ifadəsi idi: "Mənim əsas məqsədim Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və Azərbaycan hakimiyyətini respublikanın bütün ərazisində bərqərar etməkdən ibarətdir. Bunun üçün Azərbaycan tam müstəqil, azad, demokratik respublika olmalıdır."

Azərbaycan Respublikası cəmi 44 gün ərzində Ermənistanın Qarabağdakı 30 illik işğalına son qoymuşdur. Bu, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "dəmir yumruğu"unun möcüzəsidir.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və tam suverenliyi möhtərəm Prezident, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən təmin edilmişdir. Bu, Azərbaycanın çoxəsrlik tarixinin ən mühüm hadisəsidir.

Prezident İlham Əliyev 8 noyabr 2023-cü il tarixdə Xankəndi şəhərində hərbi paradı qəbul etmişdir. Bu, dövlət rəhbərimizin əfsanələri realığa çevirməsinin əməli ifadəsidir.

Azərbaycan Respublikasının Qax rayonu ərazisində Ermənistanla dövlət sərhədində yerləşən 4 kənd silaha əl atılmadan azad edilmişdir və həmin ərazilərdə sərhəd dirəkləri ucaldılmışdır. Bu, İlham Əliyevin ucalmağında davam etdiyi Azərbaycanı bütövlüyünə qovuşdurma qüdrətinin mühüm hadisəsidir.

Məhz Prezident İlham Əliyevin dəmir iradəsi ilə Azərbaycan Respublikası azad, demokratik ölkə kimi dünyada özünü təsdiq etmişdir. Bu, müstəqillik qazanmış yeni dünya ölkələri üçün İlham Əliyev nümunəsidir.

Rusiya sülhməramları Azərbaycan ərazisini xoşməramlı şəkildə tərk etmişlər. Bu, Prezident İlham Əliyevin dövlət başçısı kimi böyük nüfuzunun real göstəricisidir.

Azərbaycan xalqı inanır ki, Prezident İlham Əliyevin iradəsi ilə Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalanacaq və Zəngəzur dəhlizi açılacaqdır.

Xalqımız əmindir ki, istənilən çətin və mürəkkəb vəziyyətlərdə Prezident İlham Əliyev bütün məsələlərin ən doğru həll yolunu tapacaqdır.

Azərbaycan Respublikasının daha parlaq gələcəyinə həm xalqımız və həm də dünya ictimaiyyəti möhkəm surətdə inanır. Dünya birliyində müstəqil Azərbaycan dövlətinin nüfuzunun və rolunun daha da artacağına da inanmaq olmur.

Bütün bunlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqqörsən siyasətinə və Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qüdrətinə xalqımızın böyük inamının realıqlarıdır.

İsa HƏBİBBƏYLİ,
AMEA-nın prezidenti,
Milli Məclisin deputatı, akademik

AMEA-da Gürcüstanda hazırlanmış "Dostluğun siması" sənədli filminin və "Heydər Əliyev - Gürcüstan" kitabının təqdimatı olub

AMEA-nın Rəyasət Heyətində Ümummilli Lider Heydər Əliyevə həsr edilmiş, Gürcüstanın "Dalğa" televiziyaşın və "ERA" film studiyasının birgə ərşəyə gətirdiyi "Dostluğun siması" sənədli filminin və "Heydər Əliyev - Gürcüstan" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar, Milli Məclisin deputatı Sadiq Qurbanov, "Xalq qəzeti"nin baş redaktoru Əflatun Amaşov, Əməkdar jurnalist Şahismayıl Şəmmədov, Gürcüstan Stateji Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Levan Mamaladze, AMEA Rəyasət Heyətinin üzvləri, AMEA-nın müşavirləri, elmi müəssisə və təşkilatların direktorları, YAP ilk ərəzi təşkilatlarının sədrleri, gənc alimlər və aidiyyəti şəxslər iştirak ediblər.

Əməkdar jurnalist Şahismayıl Şəmmədov, həmçinin müxtəlif illərdə işi üzü görmüş və müəllifi olduğu "Heydər Əliyev - Gürcüstan" kitabları, eləcə də ssenarisi əsasında çəkilmiş filmlər haqqında ətəflı məlumat verib.

"Nə qədər ki, bəşəriyyət mövcuddur, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılar Ulu Öndər haqqında yazıb yaradaçaq. Və iki xalq arasındakı dostluq münasibətləri qorunub saxlanacaq", - deyər Şahismayıl Şəmmədov qeyd edib.

Tədbirdə çıxış edən Gürcüstan Stateji Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Levan Mamaladze "Heydər Əliyev və Gürcüstan" filminin əhəmiyyətindən bəhs edib. Natiq Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısındakı tarixi xidmətlərindən, Ulu Öndərin Gürcüstanın sabiq prezidenti Eduard Şevardnadze ilə dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən ətəflı danışib. Qeyd edib ki, çətin, mürəkkəb dövərdə Heydər Əliyev yeni dövlət strukturlarını yaradaraq yalnız Azərbaycan üçün deyil, bütövlükdə Qafqaz üçün əhəmiyyətli möhkəm sütun formalaşdırıb.

O, Ulu Öndər Heydər Əliyevlə şəxsi tanışlığından və söhbətlərindən bəhs edib, Ümummilli Liderin Gürcüstanla olan səmimi münasibətini yüksək dəyərləndirib. Bildirib ki, birgə layihələr vasitəsilə tək Azərbaycanın deyil, Gürcüstanın da gələcək inkişafına təkən verib. Hazırda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla aparıldığını, ölkənin ərəzi bütövlüyünün bərpa edilməsinin bütün dünya, o cümlədən Gürcüstan üçün unikal nümunə olduğunu vurğulayan Levan Mamaladze bütün bu tarixi hadisələrin ümumilikdə Qafqaz üçün əhəmiyyətindən danışib, bunun məhz Heydər Əliyevin başladığı yolun Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilməsi nəticəsində əldə olunduğunu dilə gətirib.

Çıxışının sonunda Levan Mamaladze tarixi faktların əks olunduğu filmin bütün yaradıcılarına dərin minnətdarlığını bildirib.

Mərasimdə, həmçinin Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar, Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, enerji və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov, "Xalq qəzeti"nin baş redaktoru Əflatun Amaşov, AR Elm və Təhsil Nazirliyinin Həsən Əliyev adına Coğrafiya İnstitutunun şöbə müdiri professor Rza Mahmudov və Gürcüstan parlamentinin azərbaycanlı deputatı Ramiz Bəkirov çıxış edərək Azərbaycan-Gürcüstan əlaqələrindən, Ulu Öndərin Qafqaz siyasətindən danışib, belə bir film və kitabın ərşəyə gəlməsini yüksək qiymətləndiriblər.

Çıxışlardan sonra ssenari və ideya müəllifi, həmçinin prodüseri Şahismayıl Şəmmədov, quruluşçu rejissorları isə Einur Vəlizadə və Georgi Toradze olan, "Dalğa" televiziyaşının və "ERA" film studiyasının birgə ərşəyə gətirdiyi "Dostluğun siması" sənədli filmi nümayiş etdirilib.

Sonda AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli qonaqlara hədiyyələr təqdim edib, xatirə şəkli çəkdirilib.

Anar

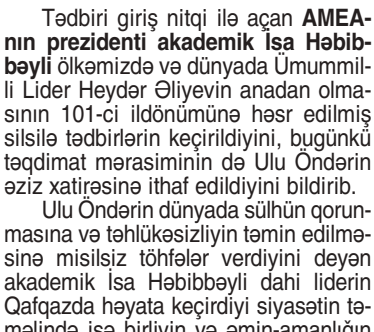
Sadiq Qurbanov

Əflatun Amaşov

Levan Mamaladze

Rza Mahmudov

Şahismayıl Şəmmədov

Ramiz Bəkirov

Tədbiri giriş nitqi ilə açan AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli ölkəmizdə və dünyada Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümünə həsr edilmiş silsilə tədbirlərin keçirildiyini, bugünkü təqdimat mərasiminin də Ulu Öndərin əziz xatirəsinə ithaf edildiyini bildirib.

Ulu Öndərin dünyada sülhün qorunmasına və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə misilsiz töhfələr verdiyini deyər akademik İsa Həbibbəyli dahi liderin Qafqazda həyata keçirdiyi siyasətin təməlinə isə birliyin və əmin-amanlığın dayandığını söyləyib. Qeyd edib ki, Ulu Öndər müasir Azərbaycanın müstəqilliyinin banisidir və ötən əsrin 90-cı illərində respublikamızı məhv olmaqdan xilas etmiş, zəngin dövlət idarəçiliyi təcrübəsi ilə ölkəmizin dünya dövlətləri sırasına özünəlayiq yer tutması üçün önəmli addımlar atmışdır.

Prezident İlham Əliyevin Ümummilli Liderin ideallarını inkişaf etdirərək və daha da zənginləşdirərək ölkəmizi dünyada söz sahibi olan dövlətlərdən birinə çevirdiyini deyər akademik İsa Həbibbəyli bugünkü Azərbaycanın uğurlarının təməlinə dahi liderin arzu-larının dayandığını vurğulayıb. Bildirib ki, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin liderliyində hər birimizin arzusuna çevrilmiş Azərbaycan dövlət suverenliyi tam bərpa olunub, bütün ölkə ərəzində Dövlət Bayrağımız ucaldılıb, Qazaxın 4 kəndi müharibəsiz geri alınıb və

bütün bunlar dövlət başçımızın Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında misilsiz xidmətləridir.

Ümummilli Liderin Azərbaycana dost və etibarlı tərəfdaşlar qazandırdığını deyər AMEA rəhbəri bunların içərisində Gürcüstanın xüsusi yer tutduğunu söyləyib. Qeyd edib ki, müasir dövərdə bu dostluğun təməllərini Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Gürcüstanın keçmiş prezidenti Eduard Şevardnadze atıb və hər iki lider "Qafqaz evi"nin yaranmasına və daim qorunmasına çalışıb. Həmçinin vurğulayıb ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryol xətti və Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri kimi meqalayihələrle iqtisadi əməkdaşlığımız güclənmiş, məhz Ulu Öndərin təkidi ilə "Bakı-Ceyhan" boru kəmərinin adına "Tbilisi" sözü əlavə edilmişdir.

İki ölkə arasında elmi əlaqələrə də toxunan akademik İsa Həbibbəyli AMEA-nın Gürcüstan Milli Elmlər Akademiyası ilə six əməkdaşlıq etdiyini, GMEA-nın prezidenti akademik Roin Metrevelinin Azərbaycan xalqının dostu olduğunu bildirib. Diqqətə çatdırıb ki, AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu ilə Şota Rustaveli adına Gürcü Ədəbiyyatı İnstitutunun əməkdaşlığı nəticəsində Bakıda, Tbilisidə və Kembric Universitetində "Nizami Gəncəvi və Şota Rustaveli" monoqrafiyası Azərbaycan, gürcü və ingilis dillərində nəşr edilib.

Əməkdar jurnalist Şahismayıl Şəmmədovun müəllifi olduğu "Heydər Əliyev - Gürcüstan" kitabını və ssenari müəllifliyi ilə çəkilən "Dostluğun siması" sənədli filmini yüksək qiymətlən-

diren akademik İsa Həbibbəyli filmde gürcü ziyalıların Ulu Öndər haqqındakı ali fikirlərinin iki ölkə arasındakı bugünkü münasibətlərin göstəricisi olduğunu bildirərək kitabın və sənədli filmin elmi əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən Əməkdar jurnalist Şahismayıl Şəmmədov Azərbaycan-Gürcüstan dostluq əlaqələrinin tarixinə toxunub, bildirib ki, ötən əsrin 90-cı illərində Ümummilli Liderin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində iki ölkə arasındakı münasibətlər keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyub, Qafqazda sülh və sabitlik bərqər olub. Qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin liderliyində özünün yüksəliş dövrünü yaşayır və qonşuları, eləcə də Gürcüstanla əlaqələrə xüsusi önəm verir.

Azərbaycan ədəbiyyatında Heydər Əliyev obrazı: tarixi gerçəklikdən ideala

Mayın 7-də AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda "Azərbaycan ədəbiyyatında Heydər Əliyev obrazı: tarixi gerçəklikdən ideala" adlı elmi sessiya keçirilib.

Tədbir Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümünə həsr olunub.

Əvvəlcə görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin zəngin irsini əks etdirən kitab sərgisi nümayiş etdirilib.

Elmi sessiyanın giriş sözü ilə AMEA-nın prezidenti, Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru akademik İsa Həbibbəyli açaraq Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti qarşısında tarixi xidmətlərindən danışıb. Bildirib ki, hər il ənənəvi olaraq Ulu Öndərin doğum gününü, anım gününü ərəfələrində, eləcə də müxtəlif zamanlarda Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə həsr olunmuş konfranslar, elmi sessiyalar, dəyirmi masalar təşkil edilir və bu tədbirlər özünəməxsusluğu ilə seçilir. Akademik İsa Həbibbəyli bu il Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 101-ci ildönümünün ilk dəfə olaraq ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam təmin edilmiş Azərbaycanda tənənə ilə qeyd edildiyini vurğulayıb.

AMEA rəhbəri bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev 25 sentyabr 1990-cı ildə Milli Məclisdə deputatlığa namizəd olaraq seçilənlə görüşü zamanı ən böyük arzusunun ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmək və Azərbaycanın müstəqilliyini əbədi etmək olduğunu söyləyib. Ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi istiqamətində Ulu Öndərin böyük addımlar atdığı deyən AMEA rəhbəri 1994-cü ildə cəbhədə atəşkəsə nail olunmasının Heydər Əliyevin tarixi xidməti olduğunu və dahi liderin bununla ölkəyə sabitlik gətirdiyini vurğulayıb.

Akademik İsa Həbibbəyli Ulu Öndərin xalqımız qarşısında ən böyük xidmətlərindən birinin özündən sonra siyasi varis hazırlayaraq Azərbaycanın gələcəyini də düşünməsi olduğunu deyib. Diqqətə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyevin adı Azərbaycanın çoxəsrlik tarixinə Qalib Ali Baş Komandan kimi qızıl hərflərlə yazılıb. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış Qələbə və bir gündən də az çəkən antiterror tədbirləri ilə Azərbaycanın dövlət suverenliyi tam bərpa olunub. Həmçinin 2023-cü il noyabrın 8-də Xankəndi şəhərində Vətən müharibəsində əldə edilən Zəfərin üçüncü ildönümü münasibətilə keçirilən hərbi parad Prezident İlham Əliyevin qalib sərkərdə, qətiyyətli, cəsarətli, uzaqqörən dövlət başçısı olduğunu bir daha dünyaya bəyan edib.

"Azərbaycanın çoxəsrlik dövlətçilik tarixində Heydər Əliyev epoxasının müstəsna yeri var. Bu böyük tarixi şəxsiyyət müstəqil Azərbaycanın yaradıcısı kimi mühüm missiyanı şərafətlə həyata keçirmişdir", - deyən alim 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev İli" kimi yadda qaldığını və həmin ilin Heydər Əliyev ideyalarına yenidən qayıdışı, onun çoxşaxəli ictimai-siyasi fəaliyyətinin elmi-nəzəri, publisistik təhlili, görkəmli şəxsiyyətlə bağlı yeni tədqiqatların meydana çıxması, irsinin gələcək nəsillərə çatdırılması, Ulu Öndərin dünyaya yenidən tanıtılması baxımından özünəməxsusluğu ilə seçildiyini bildirib. O, "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində AMEA-da 52 kitab və monoqrafiyanın, həmçinin 16 konfrans materialının çap edildiyini diqqətə çatdırıb.

AMEA prezidenti qeyd edib ki, alimlərimiz Ümummilli Liderin həyatı və fəaliyyətinin dərinə dərinə öyrənilməsinə, dahi şəxsiyyətin Azərbaycan dövləti və xalqı qarşısındakı tarixi xidmətlərinin elmi cəhətdən əsaslandırılmış şəkildə ictimaiyyətə çatdırılmasını özünün borcu hesab edir. Akademik İsa Həbibbəyli Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu tərəfindən "Heydər Əliyevin bədii obrazı: tarixilik və müasirlik" adlı ikicildlik monoqrafiyanın və Heydər Əliyevin Azərbaycan ədəbiyyatı ilə bağlı Fərman və sərəncamlarından ibarət kitabın nəşrə hazırlandığını bildirib. O, Ədəbiyyat İnstitutunda Heydər Əliyev irsinin elmi əsaslarla daha dərinə öyrənilməsinə, dahi şəxsiyyətlə bağlı yeni fundamental monoqrafiyaların hazırlanmasını deyib.

Tədbirdə, həmçinin Ədəbiyyat İnstitutunun Müstəqillik dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri AMEA-nın müxbir üzvü Tehran Əlişanoğlu, Uşaq ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri filologiya elmləri doktoru, dosent Elnarə Akimova, XX əsr (Sovet dövrü) Azərbaycan ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri filologiya elmləri doktoru, professor Asif Rüstəmli, Ədəbiyyat İnstitutunun elmi katibi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aygün Bağırli və Ədəbiyyat İnstitutunun direktorunun müşaviri filologiya elmləri doktoru Əlizadə Əsgərli mövzu ilə bağlı çıxış ediblər.

Çıxışlarda bildirilib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərliyinin bütün dövrlərində, ictimai-siyasi fəaliyyətində elmə, mədəniyyətə, ədəbiyyat və sənətə önəm verib, yaradıcılıq sahələrinə həssas yanaşmış, onun qorunub saxlanması və inkişafı qayğısına qalıb. Dünyaşöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyev öz müdrik fəaliyyəti ilə müasir tariximizdə ən şanlı və parlaq salnaməsini yazmışdır. Buna görə də Ümummilli Liderimizin xalqa xidmətdə keçmiş parlaq və mənalı ömrünün hər anı siyasi təqvimimizdə özünəməxsus yerə malikdir.

O, Günəş ömrüdü, sönməyəcəkdir

Bir insan ömründən söz açıram mən,
O, Günəş ömrüdü, sönməyəcəkdir.
Səadət verdiyi milyonlar qəlbən,
Onun haqq yolundan dönməyəcəkdir.

O ömür Tanrının nur payı kimi
Bütöv bir cahana səpələnibdir.
Doğma Araz kimi, Kür çayı kimi,
Ana torpaq üçün ləpələnibdir.

Köksündə döyünən odlu ürək,ə,
Elinə məhəbbət bəsləyirdi O.
Hər zaman müdrik siyasətiylə,
Dünyanı birliyə səsləyirdi O.

Onun böyük olub şöhrəti, şanı,
Qəlbində od vardı hələ yanmağa.
Elə ona görə Azərbaycanı,
Qoymadı içindən parçalanmağa.

Dəf etdi ən çətin, qorxunc anları,
Müstəqil bir dövlət qurdu, yaratdı.
Dünyanı titrədən bəyanatları,
Xalqını tanıtdı, azad yaşatdı.

Elə şirin nemət, bəxşiş verib ki,
Həminin arzusu yetişir kama.
Yurdunu o qədər qəlbən sevir ki,
Onu tapşırıbdi oğlu ilhama!

Bir insan ömründən söz açıram mən,
O, Heydər ömrüdü, sönməyəcəkdir.
Canı tək sevdiyi milyonlar qəlbən,
Onun haqq yolundan dönməyəcəkdir!

İbrahim YUSİFOĞLU
Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun
əməkdaşı

Heydər Əliyevin müstəqillik strategiyası və suveren Azərbaycanın inkişaf perspektivləri

AMEA-nın Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunda Ümummilli lider Heydər Əliyevin 101-ci ildönümünə həsr olunmuş "Heydər Əliyevin müstəqillik strategiyası və suveren Azərbaycanın inkişaf perspektivləri" mövzusunda dəyirmi masa keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Bəxtiyar Nəbiyev Ulu öndər, AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasının direktoru texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Hüseyn Hüseynov, AMEA-nın Azad Həmkarlar İttifaqının sədri siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Sənan Həsənov iştirak edib.

Tədbiri AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli giriş sözü ilə açaraq öz çıxışında müasir müstəqil Azərbaycanın dövlət quruculuğu, iqtisadi dirçəliş, ictimai-siyasi və sosial həyatda tərəqqi dövrünü əhatə edən bütöv bir epoxasının Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlı olduğunu deyib. Ulu Öndərin Azərbaycan dövləti qarşısında tarixi xidmətlərinə toxunan akademik İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, görkəmli dövlət xadimi hələ sovet hakimiyyəti illərində xalqımızı Azərbaycanın gələcək müstəqilliyinə hazırlayıb: "Müstəqillik illərində isə Azərbaycan xalqının, dövlət müstəqilliyimizin xilaskarına çevrilib, müstəqilliyin dayaq sütunlarını, milli-ideoloji əsaslarını, suveren dövlətçilik institutlarını yaradıb və onu həyata keçirmək üçün güclü dövlət siyasəti formalaşdırıb".

Bu gün Azərbaycanın dünyada söz sahibi olan ölkələrdən birinə çevrildiyini və Prezident İlham Əliyevin adının dünya liderləri sırasında çəkildiyini qeyd edən akademik İsa Həbibbəyli alimlərimizin hər zaman Müzəffər Ali Baş Komandanın yanında olduqlarını və dövlətimizin çiçəklənməsi naminə fəaliyyətlərini bundan sonra da davam etdirəcəklərini vurğulayıb.

AMEA prezidenti bildirib ki, alimlərimiz "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Ulu Öndərin genişmiqyaslı fəaliyyətini sistemli şəkildə tədqiq edərək 50-dən çox fundamental monoqrafiya ərsəyə gətirib və bununla da Heydər Əliyevşünaslığın akademik elmi əsaslarını ortaya qoyublar.

Daha sonra çıxış edən YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Bəxtiyar Nəbiyev Ulu öndər Heydər Əliyevin həyatı və onun zəngin irsi barədə tədbir iştirakçılarna ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev müasir müstəqil və güclü Azərbaycan dövlətinin banisidir: "Tarixin ən böyük vətənpərvəri olan Ulu Öndər Heydər Əliyev istər sovetlər dövründə, istərsə də müstəqillikdən sonra ölkəyə rəhbərlik etdiyi müddətdə daima milli-mənəvi dəyərlərimizi yüksək tutub, onların tərənnümünü həyata keçirib. Bu gün hər bir Azərbaycan vətəndaşı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zəngin irsini mənimsəyir. Çünki onun bizlərə miras olan zəngin irsi xalqımızın yüz illiklərlə boyu faydalanacağı dəyərli bir mənbədir".

Tədbirdə Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun direktoru f.e.d., professor İlham Məmmədov "Heydər Əliyev: Müasir Azərbaycanın suveren inkişaf strategiyası", elmi işlər üzrə direktor müavini t.e.d. Eynulla Məddətli "Heydər Əliyevin dövlətçilik siyasəti və siyasi varislik", f.e.d., Füzuli Qurbanov "Prezident İlham Əliyevin yeni milli ideya təşəbbüsü: cari və perspektiv çağırışlar", f.ü.f.d., dos. Şölet Zeynalov "Heydər Əliyevin ideyaları və müasir dövrdə dialoq fəlsəfəsi", siy.e.ü.f.d., dos. Günel Məlikli "Ali Baş Komandan İlham Əliyevin milli ideya konsepsiyasında yeni missiya" və f.ü.f.d. Hüseyn İbrahimov "Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi irsinin ideoloji aspektləri" mövzularında çıxış ediblər.

AMEA-nın kollektivi Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib

Mayın 10-da AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, AMEA-nın Rəyasət Heyətinin üzvləri, Rəyasət Heyəti aparatının şöbə müdirləri, institut və təşkilatlarının rəhbərləri, gənc alimləri müasir müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, dünyaşöhrətli siyasi xadim, xalqımızın dahi oğlu və Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümünə Fəxri Xiyabanda məzarını ziyarət ediblər.

Elmi ictimaiyyətin nümayəndələri Ümummilli Liderin unudulmaz xatirəsinə bəslədikləri dərin hörmət və ehtiramın ifadəsi olaraq Ulu Öndərin məzarı üzərinə tər gül dəstələri qoyub, ruhu qarşısında baş əyiblər.

Ümummilli Liderin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi anılıb, məzarı üzərinə tər çiçəklər düzülüb.

Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad olunub, məzarları üstünə gül dəstələri düzülüb.

Qeyd edək ki, AMEA-nın bütün elmi müəssisə və təşkilatlarında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümü münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilib.

Bakıda Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ikinci iclası keçirilib

Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ikinci iclası keçirilib.

Türk Akademiyası və Atatürk adına Mədəniyyət, Dil və Tarix üzrə Ali Şurasının Türk Dil Qurumu, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən iclasda orta q əlifbanın inkişafı istiqamətində atılacaq yeni addımlar müzakirə olunub.

Tədbiri açan Azərbaycan Atatürk Mərkəzinin direktoru, Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov rəhbərlik etdiyi qurumun Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradıldığını və 25 ilə yaxındır ki, türk tarixi və mədəniyyətinin daha dərinə öyrənilməsinə və təbliğinə xidmət etdiyini bildirib. Ortaq türk əlifbasının yaradılması ilə bağlı tədbirin Atatürkün adını daşıyan Mərkəzdə keçirilməsinin təsadüfi olmadığını qeyd edən akademik Nizami Cəfərov 2001-ci ildə Azərbaycanın ilk prezidenti Mustafa Kamal Atatürkün 1928-ci ildə ən böyük layihələrdən birini həyata keçirərək Türkiyədə latın əlifbasına keçidi təmin etdiyini söyləyib.

Azərbaycanda latın qrafikasına keçidin Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğunu diqqətə çatdıran Nizami Cəfərov 2001-ci ildə Ümummilli Lider tərəfindən imzalanmış "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında" Fərmanla ölkədə iki əlifbadan istifadəyə bərdəlik son qoyulduğunu və latın qrafikasına keçidin təmin olunduğunu bildirib. Akademik çıxışının sonunda orta q əlifbasının yaradılması istiqamətində aparılan işlərin zamanın tələbi olduğunu vurğulayıb.

Sonra çıxış edən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) prezidenti İsa Həbibbəyli Türk dünyasında gedən sürətli inteqrasiya proseslərinin bir çox məsələləri, o cümlədən orta q əlifbanın yaradılması məsələsini subyektiv şəkildə meydana qoyduğunu bildirib. O, bu baxımdan orta q türk əlifbasının yaradılması

istiqamətində aparılan müzakirələrin dövrün çağırışı olduğunu və mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini söyləyib.

AMEA-nın rəhbəri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin fevralın 14-də keçirilmiş andiçmə mərasimindəki çıxışında Türk dünyası ilə əməkdaşlığın dövlət siyasətində prioritet olduğunu və Türk Dövlətləri Təşkilatını vahid bir ailə kimi təsvir etdiyini xatırladı.

Akademik İsa Həbibbəyli türk xalqlarının latın qrafikasını əsasda orta q əlifbaya keçidi məsələsinin təqribən 100 il əvvəl Bakıda keçirilmiş Birinci Türkoloji Qurultayda müzakirə edildiyini xatırladı. Bildirib ki, 1926-cı ildə keçirilmiş Birinci Türkoloji Qurultayda ərəb əlifbasının sadələşdirilib qəbul edilməsi və vahid qrafit təsvirləri olan latın əlifbasına keçid məsələsi tədbirin əsas müzakirə mövzusu idi. Onun sözlərinə görə, SSRİ ərazisində yaşayan türk xalqlarının tarixi, ədəbiyyatı, dili, əlifbası, etnoqrafiyası və mədəniyyəti ilə bağlı mühüm əhəmiyyət daşıyan bu qurultay türk xalqlarının elmi-mədəni birliyinə üfüqlər açan ictimai hadisə idi.

Türk dünyasında əlifba islahatlarının Azərbaycan xalqının mütəfəkkiri Mirzə Fətəli Axundzadə tərəfindən

başladıldığını söyləyən AMEA-nın prezidenti 1879-cu ildə latın qrafikasını əsasda əlifba hazırlandığını diqqətə çatdırıb. O, 1924-cü ildə yaradılan Əlifba Komissiyasının bu istiqamətdə müəyyən işlər gördüyünü qeyd edib.

Akademik İsa Həbibbəyli indiki mürəkkəb geosiyasi şəraitdə orta q əlifbanın yaradılmasının Türk dövlətləri arasında inteqrasiyanın, birlik, həmrəylik və əməkdaşlığın daha da genişlənməsi baxımından vacibliyini vurğulayıb, Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının işinə bu istiqamətdə uğurlar arzulayıb.

Çıxışının sonunda AMEA-nın prezidenti Xəlil Səid Xocayevin 1935-1937-ci illərdə Azərbaycan dilinə tərcümə etdiyi Mahmud Kaşğarının "Diyavü lüğət-it-türk" əsərinin Dilçilik İnstitutu tərəfindən çap olunmuş iki cildini Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti akademik Şahin Mustafayevə hədiyyə edib.

Akademik Şahin Mustafayev bildirdi ki, Türk dünyası üçün son dərəcə zəruri olan orta q əlifbanın yaradılması məsələsi bütün ziyalılardan qarşısında mühüm vəzifə kimi durmaqdadır. Orta q kökə və mədəniyyətə sahib olan türk xalqlarının bir-biri ilə sürətli inteq-

rasiya proseslərinin gətirdiyi müasir mərhələdə onların orta q əlifbasının olmasının müstəsna rolu var. O, həmçinin bildirdi ki, türk xalqlarının dil yaxınlığının qorunub saxlanması əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ş.Mustafayev Prezident İlham Əliyevin "Bizim ailəmiz Türk dünyasıdır" fikrinin Türk dünyasında sevinclə qarşılandığını vurğulayıb.

Ötən il Astana şəhərində baş tutan Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) 10-cu yubiley Zirvə görüşü zamanı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın Türk dövlətlərinin eyni əlifbaya keçmə bərdə təklif irəli sürdüyünü xatırladan akademik orta q əlifbası təklifinin TDT-nin katibliyinə təqdim edildiyini bildirdi.

Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ilk iclasının ötən il mayın 29-da Astanada keçirildiyini söyləyən Türk Akademiyasının prezidenti orta q əlifba ilə bağlı fikir mübadiləsinin aparılması, təkliflər əsasında orta q əlifba üzrə fəaliyyət planının müəyyən edilməsi, eləcə də terminologiyaya sahəsində həyata keçirilən layihələrin qiymətləndirilməsi baxımından Bakıda keçirilən iclasın önəmli qeyd edib.

Daha sonra Türk Dil Qurumunun rəhbəri professor Osman Mert çıxış edərək Türk dünyasının orta q əlifbasının yaradılmasını tarixi hadisə kimi dəyərləndirib. Qədim dövrlərdən əcdadlarımızın yüksək yazı mədəniyyətinə malik olduğunu deyən professor O.Mert türk dilində danışan ölkələrlə elmi-mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi baxımından orta q əlifbanın yaradılmasının vacibliyini vurğulayıb. Türkiyəli professor bildirdi ki, orta q əlifba mədəniyyətimizin, dilimizin bir-birinə daha da yaxınlaşmasını təmin edəcək. Bu, həm də turizm baxımından çox əhəmiyyətlidir.

Iclasda çıxış edən TDT Ağsaqqallar Şurasının üzvü Həsən Həsənov türk dövlətlərinin mövcud əlaqələrini, münasibətlərini intibah kimi qiymətləndirib. Qeyd edib ki, vaxtilə Azərbaycanda latın qrafikasına keçilməsinə Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqqörən siyasəti nəticəsində nail olunub: "Hazırda türk dövlətlərinin orta q əlifbasının yaradılması üzərində iş gedir və Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə görülən işlərə böyük dəstək verir".

Daha sonra tədbir plenar iclaslarla davam edib.

"Əlifba sahəsində aparılan işlərin və irəliləyişlərin qiymətləndirilməsi", "Türk dünyasının orta q əlifbası ilə bağlı fəaliyyət planının müəyyən edilməsi" və "Ortaq terminologiyaya sahəsində araşdırmaların qiymətləndirilməsi və atılacaq addımlar" adlı sessiya iclaslarında geniş müzakirələr aparılıb, təkliflər səsəndirilib.

Xatırladaq ki, 2021-ci ildə TDT Dövlət Başçılarının 8-ci Zirvə görüşündə qəbul edilən "Türk Dünyası 2040 Baxışı" sənədində TDT-yə üzv ölkələr arasında əlaqələrin gücləndirilməsi üçün orta q əlifba və terminologiyada birliyə nail olunması qarşıya hədəf qoyulub. Çünki türk dövlətlərinin əlifbalarının uyğunlaşdırılması qardaş ölkələr arasında əməkdaşlığı artıracaq mühüm amillərdən biridir.

AMEA-nın prezidenti Qubada "Azərbaycan - Özbəkistan Türk dünyası Tanıtım və Mədəniyyət Mərkəzi"nin açılışında iştirak edib

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (ADPU) Quba filialında "Azərbaycan - Özbəkistan Türk dünyası Tanıtım və Mədəniyyət Mərkəzi"nin açılışına həsr edilmiş elmi-praktik konfrans keçirilib.

Tədbir Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin, Nizami Gəncəvi adına Daşkənd Dövlət Pedaqoji Universitetinin və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Quba filialının birgə təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Konfransdan əvvəl filialın direktoru dosent Yusif Aliyev və qonaqlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin Quba şəhərində yerləşən abidəsini və Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

Sonra filialda "Azərbaycan mütəfəkkirləri" baryefinin açılışı olub və ardınca "Azərbaycan - Özbəkistan Türk dünyası Tanıtım və Mədəniyyət Mərkəzi"ne baxış keçirilib.

Rəsmi və bədii hissələrdən ibarət olan konfransda AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, ADPU-nun Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru professor Mahirə Hüseynova, Quba RİH başçısının müavini Səidə

Abasova, Nizami Gəncəvi adına Daşkənd Dövlət Pedaqoji Universitetinin rektoru professor Abdülqəppor Qırğızbayev, azərbaycanlı rəssam-modelyer, Əməkdar incəsənət xadimi Fəxriyyə Xələfova, "Özbəkistan-Azərbaycan" Dostluq Cəmiyyətinin icraçı di-

rektoru professor Erkin Nuriddinov, ADPU-dan və Türkiyə universitetlərindən gəlmiş ziyalılar, Quba rayon ictimaiyyəti, şəhid ailələri, qazilər, filialın professor-müəllim və tələbə heyəti iştirak edib.

Açılış nitqlərindən sonra filialın elm, təhsil və pedaqoji kadr hazırlığı sahələrində yüksək nailiyyətlər əldə etmiş, bu sahələrin inkişafına xüsusi töhfə vermiş, sosial-mədəni inkişafda fəal iştirak etmiş bir qrup əməkdaş "Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 100 illiyi (1921-2021)" Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı təqdim olunub.

Daha sonra Azərbaycan Respublikasının və Özbəkistan Respublikasının Xalq artisti Gülyanaq Məmmədovanın iştirakı və ADPU-nun Quba filialının və Quba Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyində olan Quba Uşaq Musiqi Məktəbinin birgə təşkilatçılığı ilə hazırlanmış bədii hissə təqdim edilib.

Konfransdan sonra qonaqlar ADPU-nun Quba filialının tələbələr ilə görüşüb, dərslərini izləyib, müəssisə ilə tanış olublar.

Akademik İsa Həbibbəyli AMEA-nın Quba Regional Elmi Mərkəzində olub

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Akademiyanın Quba Regional Elmi Mərkəzində olub. Akademik İsa Həbibbəyli səfər çərçivəsində mərkəzin iş şəraiti ilə tanış olub və gələcək fəaliyyətilə bağlı tövsiyələrini verib.

Quba Regional Elmi Mərkəzinin kollektivi ilə keçirilən görüşdə AMEA-da həyata keçirilən və nəzərdə tutulan genişmiqyaslı tədbirlər, nəşr edilən kitablar barədə məlumat verən akademik İsa Həbibbəyli qarşıda duran vəzifələr barədə danışıb. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müstəqil dövlətçilik ideallarına, Prezident İlham Əliyevin yeritdiyi daxili və xarici siyasətə, eləcə də müasir dünya elminin çağırışlarına uyğun olaraq Milli Elmlər Akademiyası sistemində aparılan islahatları diqqətə çatdıran akademik İsa Həbibbəyli Quba Regional Elmi Mərkəzinin yenidən qurulmasının AMEA-da aparılan islahatların tərkib hissəsi olduğunu deyib.

Sonra çıxış edən Quba Regional Elmi Mərkəzinin rəhbəri vəzifəsini icra edən aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Teyyub Şükürov mərkəzin fəaliyyəti ilə bağlı hesabat verib, müəssisənin fəaliyyətinin yenidən təşkilinə və əməkdaşlarına daim gös-

tərdiyi diqqət və qayğıya görə akademik İsa Həbibbəyliyə minnətdarlığını bildirib.

Daha sonra AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin iştirakı ilə Quba Regional Elmi Mərkəzinin Kitabxanasının açılışı olub. AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanası tərəfindən təqdim olunmuş kitablar vasitəsilə Mərkəzin kitabxanasının ilkin bazası formalaşdırılıb. Akademik İsa Həbibbəyli MEK-in direktoru texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Hüseyn Hüseynova Quba Regional Elmi Mərkəzinin Kitabxanasının zəruri kitab, monoqrafiya, jurnal və digər elmi informasiya vasitələri ilə təmin edilməsi ilə bağlı tapşırıqlar verib.

Həmçinin mərkəzin kadr potensialının inkişaf etdirilməsi barədə əməkdaşlarla müzakirələr aparılıb və Akademiyanın doktorantura və dissertanturasında təhsilini davam etdirmək istəyən gənclərə AMEA rəhbəri öz tövsiyələrini verib.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli AMEA Rəyasət Heyəti aparatının Elm və təhsil şöbəsinin müdiri müavini fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Vüsal Zülfüqarova doktorantura və dissertanturada təhsilini davam etdirmək istəyən gənclərin təlimatlandırılması və onların sənədlərinin təqdimatı ilə bağlı metodiki köməkliliyin göstərilməsi barədə tapşırıqlar verib.

Akademiyanın yeni loqotipinin - embleminin hazırlanması üçün təqdim edilən layihələrə yekun baxış keçirilib

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının yeni loqotipinin - embleminin hazırlanması üçün elan olunmuş müsabiqəyə təqdim edilən layihələrə növbəti dəfə baxış keçirib.

AMEA-nın Rəyasət Heyətinin binasında baş tutan tədbirdə, həmçinin Müsabiqə Komissiyasının üzvləri və layihələrin müəllifləri olan Akademiyaya əməkdaşları iştirak ediblər.

Akademik İsa Həbibbəyli müsabiqəyə təqdim edilmiş hər bir işin yüksək tələblərə cavab verdiyini, müəlliflərin yaradıcılığını, fantaziyasını və bədii düşüncələrini əks etdirdiyini söyləyib. Qeyd edib ki, bir neçə gün öncə Müsabiqə Komissiyasının üzvləri və müəlliflərin iştirakı ilə layihələrə baxış keçirilib, geniş müzakirələr aparılıb, müsabiqənin şərtlərinə uyğun təkliflər səsəndirilib.

Akademik İsa Həbibbəyli səsəndirilən təkliflərin müəlliflər tərəfindən nəzərə alındığını və bu gün Müsabiqə Komissiyasının növbəti müzakirəsinə çıxarıldığını deyib. Akademiyaya prezidenti bildirib ki, yenilənmiş layihələr Azərbaycanı, AMEA-nı, milli çalılarımızı, inkişafımızı, eləcə də müasir dünya elmini mükəmməl əks etdirir və təsviri sənət gözü ilə baxsaq, simvolik təsvirlər loqo ilə tanış olanlara çox fikri ifadə edir.

Sonra AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəylinin, AMEA-nın birinci vitse-prezidenti v.i.e. akademik Arif Həşimovun, AMEA-nın vitse-prezidenti akademik Dilqəm Tağıyev-

vin, Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun direktoru AMEA-nın müxbir üzvü Ərtegin Salamzadənin və həmin institutun direktor müavini sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Xəzər Zeynalovun iştirakı ilə yenilənmiş layihələrə baxış keçirilib, geniş müzakirələr aparılıb.

Müsabiqə Komissiyası tərəfindən AMEA-nın "Elm" nəşriyyatının baş dizayneri Şəlalə Rüstəmovanın müəllifi olduğu ümumiləşdirilmiş loqonun yekun qiymətləndirmə üçün AMEA Rəyasət Heyətinin müzakirəsinə çıxarılması qərara alınıb.

Şəlalə Rüstəmovaya tərəfindən ümumiləşdirilmiş layihədə müəllifin "bina", Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun aparıcı elmi işçisi dosent Rizvan Babaşovun "qlobus", həmin institutun kiçik elmi işçisi Oksana Məmmədovanın "kitab", Şərqsünaslıq İnstitutunun elmi işçisi Rəya Mirzəbəyovanın "alov", Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun kiçik elmi işçisi Minayə Feyzullayevanın "bayraq" simvolları və Şərqsünaslıq İnstitutunun elmi işçisi Solmaz Namazovanın "AMEA" sözləri əks olunub.

Həmçinin Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun kiçik elmi işçisi Minayə Feyzullayevanın müəllifi olduğu layihə ən yaxşı bədii təsvir vasitəsi kimi qəbul edilib.

Daha sonra çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli Müsabiqə Komissiyasının üzvlərinə və layihə müəlliflərinə təşəkkür edib, müsabiqədə iştirak edən hər bir əməkdaşın qiymətləndirilməyini söyləyib.

Sonda xatirə şəkli çəkdirilib.

Türk dünyasının elm xadimləri AMEA Rəyasət Heyətində

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ikinci iclası çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan Beynəlxalq Türk Akademiyasının rəhbərliyi və Türk dünyasının elm xadimləri ilə görüşüb.

AMEA-nın Rəyasət Heyətində baş tutan görüşdə Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti akademik Şahin Mustafayev, Türkiyə, Şimali Kipr Türk Respublikası, Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstandan elm xadimləri iştirak ediblər.

Qonaqları AMEA-da görməkdən məmnunluğunu dilə gətirən akademik İsa Həbibbəyli 2010-cu ildə yaradılmış Beynəlxalq Türk Akademiyasının yaranma tarixinə nəzər salıb, zamanla BTA-nın üzvlərinin genişləndiyini, bu gün Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan və Qırğızıstanın Beynəlxalq Türk Akademiyasının üzvü, Özbəkistan və Macarıstanın isə müşahidəçi statusunda olduğunu söyləyib.

Beynəlxalq Türk Akademiyasına rəhbərlik etmiş prof. Dr. Darxan Kızıralinin Akademiyanın inkişafında müstəsna rol oynadığını deyən AMEA prezidenti bu gün BTA-nın akademik Şa-

hin Mustafayevin prezidentliyində özünün yeni inkişaf dövrünə qədəm qoyduğunu, Türk dövlətlərinin Elmlər Akademiyaları və ali təhsil müəssisələri ilə əlaqələrin genişləndiyini bildirib.

Görüşün keçirildiyi məkənin tarixi əhəmiyyət daşıdığını deyən akademik İsa Həbibbəyli Birinci Türkoloji Qurultayın 1926-cı ilin fevral-mart aylarında məhz burada, AMEA-nın Rəyasət Heyətinin böyük akt zalında baş tutduğunu, türkologiyanın təməllərinin burada atıldığını vurğulayıb. Qurultayda türk xalqlarının ortaqlıq keçid məsələsinin geniş müzakirə olunduğunu, 111 lehinə, 7 əleyhinə olmaqla qərar qəbul edildiyini söyləyib. Akademik İsa Həbibbəyli ötən 100 ilə yaxın müddət ərzində türk xalqlarının ortaqlıq keçid məsələsinin artıq reallığa doğru getdiyini, Türk Dövlətləri Təşkilatının və liderlərinin səyləri nəticəsində Türk dünyasının vahid amal uğrunda birləşməkdə olduğunu deyib.

"Türk dünyasının birliyi üçün ortaqlıq keçid məsələsi olduqca mühümdür. Bu, həm də sürgünə məruz qalmış Birinci Türkoloji Qurultayın iştirakçıların idəllərini gerçəkləşməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir", - deyərək akademik İsa Həbibbəyli söyləyib.

AMEA-nın yaranma tarixinə də nəzər salan akademik İsa Həbibbəyli 2025-ci ildə Akademiyanın 80 illiyinin qeyd olunacağını, ötən müddət ərzində Elmlər Akademiyasının Azərbaycanda elmin və ziyalı tərəkürünün inkişafında, milli tərəkürün, eləcə də ana dilimizin qorunmasında müstəsna xidmətlər göstərdiyini vurğulayıb.

AMEA-da Türk dünyası ilə əlaqələr çərçivəsində görülmüş işlərə də toxunan akademik İsa Həbibbəyli Xalid Səid Xocayevin XX əsrin 35-37-ci illərində Azərbaycan dilinə tərcümə etdiyi Mahmud Kaşğarının "Divani lüğət-it-türk" əsərinin Dilçilik İnstitutu tərəfindən çap olunduğunu, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının Drezden, Vatikan və Gənbənd nüsxəsinin çapa hazırlandığını bildirib.

Görüşdə, həmçinin Türkiyənin Egey Universitetinin professorları, tanınmış türkoloq alim Fikrət Türkmən, Mustafa Ömər və Qırğızıstan Milli Akademiyasının akademiki Sırtbay Musayev çıxış edərək Türk dünyasının, türkologiyanın inkişafı, əlaqələrin genişləndirilməsi və s. istiqamətlərdə fikirlərini diqqətə çatdırıblar.

Daha sonra akademik İsa Həbibbəyli qonaqlara Türk dünyası ilə bağlı AMEA-nın nəşrlərini hədiyyə edib.

Sonda xatirə şəkləri çəkdirilib.

Türk Dil Qurumunun rəhbəri ilə müzakirə

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ikinci iclası çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin Atatürk Mədəniyyət, Dil və Tarix Ali Qurumunun tabeliyindəki Türk Dil Qurumunun rəhbəri professor Osman Mert ilə görüşüb.

Görüşdə çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli ölkələrimiz arasındakı tarixi köklərə malik əlaqələrin son illərdə Prezident İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sıx dostluq, qardaşlıq münasibətləri sayəsində özünün ən yüksək mərhələsinə yaşadığını bildirib. Qeyd edib ki, bu əlaqələr ölkələrimiz arasında bir çox sahələrdə, o cümlədən elm, təhsil, mədəniyyət istiqamətində də əməkdaşlığın genişləndirilməsinə geniş meydan açıb.

Bu günlərdə Bakıda keçirilən Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ikinci iclasının əhəmiyyətini vurğulayan akademik İsa Həbibbəyli təməlləri 1926-cı ilin fevral-mart aylarında Birinci Türkoloji Qurultayda atılan ortaqlıq keçid məsələsinin artıq 100 il sonra günün tələbinə çevrildiyini bildirib. Diqqətə çatdırıb ki, bu gün Türk dünyası Türk Dövlətləri Təşkilatı adı altında birləşib və bir çox sahələrdə geniş əməkdaşlıq edilməklə tarixi birlik formalaşmış. AMEA rəhbəri bu birliyin möhkəmləndirilməsi məqsədilə artıq ortaqlıq keçid məsələsinin yaradılmasının zərurətə çevrildiyini deyib və bu istiqamətdə atılan addımların sürətləndirilməsinin önəmini vurğulayıb.

Akademik İsa Həbibbəyli, həmçinin Birinci Türkoloji Qurultayın 100 illiyinə hazırlıq məsələsi ilə bağlı bir sıra vacib məqamları diqqətə çatdırıb, bu istiqamətdə fikir mübadiləsi aparılıb.

Professor Osman Mert isə öz növbəsində AMEA-da növbəti dəfə olmaqdan məmnunluğunu dilə gətirib, bu gün Milli Elmlər Akademiyası ilə rəhbərlik etdiyi qurum arasındakı əlaqələri yüksək qiymətləndirib. O, Bakıda Türk Dünyası Ortaq Əlifba Komissiyasının ikinci iclasında ortaqlıq keçid məsələsi ilə bağlı mühüm qərarların qəbul edildiyini və xüsusilə AMEA-da bu istiqamətdə önəmli addımların atıldığını söyləyib. Xalid Səid Xocayevin XX əsrin 35-37-ci illərində Azərbaycan dilinə tərcümə etdiyi Mahmud Kaşğarının "Divani lüğət-it-türk" əsərinin Dilçilik İnstitutu tərəfindən çap olunmasını yüksək qiymətləndirən professor bu tarixi hadisə ilə bağlı Türkiyənin elmi qurumlarında məlumatlandırma seminarlarının keçirildiyini bildirib.

Professor Osman Mert daha sonra Birinci Türkoloji Qurultayın 100 illiyinə hazırlıqla bağlı təkliflərini səsləndirib.

Görüşün sonunda xatirə şəkləri çəkdirilib.

Cəbrayıl da seysmik stansiyanın quraşdırılması üçün sənədləşdirmə işləri aparılır

Şuşa ətrafında seysmoloji stansiyanın quraşdırılması üçün müəyyən işlər bitib. Yalnız abadlıq işləri və stansiyanın quraşdırılması qalıb. Stansiya bizə Türkiyənin AFAD qurumu tərəfindən hədiyyə olunub. O, quyudibi stansiya olacaq. Azərbaycanda 100 metr dərinlikdə quraşdırılacaq dördüncü stansiya olacaq.

Bunu AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin baş direktoru Qurban Yetirmişli jurnalistlərə açıqlamışdır.

"Bundan sonra Cəbrayıl da həmin işlərin aparılması nəzərdə tutulur. Hazırda sənədləşdirmə, torpaq ayrılması və sair işlər görülür. Əvvəllər orada stansiya var idi. Sonra Füzuli, Kəlbəcər, Xankəndi, Laçında - azad olmuş bütün ərazilərdə kompleks tədqiqatlar aparılacaq. Orada stansiyalar da qurulacaq, əhali köçdükcə işlə də təmin olunacaq və kadrlar da hazırlanacaq", - deyərək Q.Yetirmişli bildirib.

Çinli alimlərlə görüş

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli Bakıda keçirilən VI Ümumdünya Mədəniyyətlərə Dialog Forumu çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan Çinin Hebei Etnik Araşdırmalar İnstitutunun rektoru professor Dai Jianbing, Pekin Universitetinin İncəsənət fakültəsinin dekani professor Penq Feng və Çin Biomüxtəlifliyin Qorunması və Yaşıl İnkişaf Fondunun sədr müavini və baş katibi professor Zhou Jin-feng ilə görüşüb.

AMEA-nın Rəyasət Heyətinin binasında keçirilən görüşdə çıxış edən akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan-Çin münasibətlərindən danışıb, əlaqələrimizin yüksələn xətlə inkişaf etdiyini bildirib.

Akademik İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, Azərbaycanla Çin "Bir kəmə, bir yol" layihəsi, eləcə də Şərqi Qərbi və Şimal-Cənub kimi beynəlxalq nəqliyyat marşrutları çərçivəsində sıx əməkdaşlıq edir və mühüm iqtisadi tərəfdaşdırlar.

Ölkələrimizin elmi-mədəni sahədə də sıx əməkdaşlıq əlaqələrinin olduğunu deyən AMEA prezidenti Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda Çin Mədəniyyət Mərkəzinin fəaliyyət göstərdiyini, Mərkəzin koordinatoru Nərgiz Kərimova tərəfindən "Çin ədəbiyyatında arxeotiplər" mövzusunda fəlsəfə doktorlu-

ğu dissertasiyasının yazıldığını, eləcə də institutda Çin dilinin tədris olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Akademik İsa Həbibbəyli çinli qonaqların təmsil etdikləri qurumlarla AMEA-nın əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsində maraqlı olduğunu vurğulayıb.

Görüşdə, həmçinin Çinin Hebei Etnik Araşdırmalar İnstitutunun rektoru professor Dai Jianbing, Pekin Universitetinin İncəsənət Fakültəsinin dekani professor Penq Feng və Çin Biomüxtəlifliyin Qorunması və Yaşıl İnkişaf Fondunun sədr müavini və baş katibi professor Zhou Jin-feng çıxış edərək təmsil etdikləri qurumlar haqqında ətraflı məlumat verib, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışdı.

Çinin Hebei Etnik Araşdırmalar İnstitutunun rektoru Dai Jianbing akademik İsa Həbibbəyli iyun ayında Çində keçiriləcək "Xəzər dənizindən Çinədək: ədəbiyyat, texnologiya və sosial həyat" mövzusunda beynəlxalq elmi konfransa dəvət edib.

Daha sonra qarşılıqlı maraqlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub.

Akademik İsa Həbibbəyli qonaqlara Azərbaycanın tarixi, o cümlədən Şuşa şəhəri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və Nizami Gəncəvi haqqında ingilis və rus dillərində yazılmış hədiyyə kitabları təqdim edib.

Çinli qonaqlar AMEA Rəyasət Heyətinin tarixi binası ilə tanış olublar.

Qafqazdan Berlinədək

II Dünya müharibəsində faşizm üzərində qazanılan qələbədə 79 il ötür. XX əsr bəşər tarixində məhrumiyyətlərə yanaşı, ittifaq xalqlarının ümumi düşməni üzərində qələbəsi ilə nəticələnən müharibə, Azərbaycanın sovet dövrü tarixində öz əksini tapmışdır. Həmin illər belə demək mümkündürsə bir igidin ömrü olub, şərəfli döyüş yolu keçmiş Qafqaz xalqlarının həyatında dərin izlər buraxmışdır. Qələbənin əldə olunmasında Azərbaycanın oğul və qızlarının göstərdiyi şücaət - bədii, elmi, publisistik əsərlərə, sənədli filmlərə mövzu olmuşdur.

Qalib Azərbaycan xalqı babalarının döyüş ruhunu II Qarabağ müharibəsində canlandıraraq düşməni üzərində parlaq qələbə əldə etmişdir. Artıq dördüncü ildir ki, xalqımız 9 may qələbə gününü XXI əsrdə zəfər tarixi yazan xalq kimi, böyük ruh yüksəkliyi ilə qeyd edir. Faşizm üzərində qələbə Azərbaycanın yaxın tarixində hüzn və hünər günü olub hər daim yaddaşlarda canlanır. Tarixin dərin qatlarından süzülən mübarizə və zəfər yolu Azərbaycan dövlətinin müasir dövrdə şöhrətini dünyanın hər tərəfinə yaymışdır. 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycanın regional və beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıq və dialoq əlaqələrinin genişlənməsinə dinamik təsir göstərmişdir. Bu səbəbdən, Azərbaycanın Cənubi Qafqaz regionunda yaratmış olduğu reallıq davamlı sülh və qarşılıqlı-faydalı münasibətlərin qurulması baxımından əhəmiyyət daşıyır. Erməni faşizmi üzərində bütün qələbə qazanan Azərbaycan xalqı işğal dövründə torpaqlarının əsərdə qalması ilə barışmamış və öz ərazisində ikinci düşməni dövlətinin yaranmasına son qoymuşdur.

Ağır müharibə illərini geridə qoyan veteranları xalqımızın qızıl fondu adlandırılan ümummilli lider Heydər Əliyev illər ötdükə sayı tükenən qəhrəmanların sosial müdafiəsinin artırılmasına hər zaman diqqət yetirmişdir. Heydər Əliyevin mövcud istiqamətdə, veteranların həyat şəraitinin yaxşılaşmasına əhəmiyyətli təsir göstərən sərəncamları bütün müharibə veteranlarının sosial müdafiəsinin güclənməsində faydalı olmuşdur. II Qarabağ müharibəsində zəfərimizin memarı Prezident İlham Əliyev 9 may qələbə günü münasibətilə veteranlarla keçirdiyi çoxsaylı görüşlərdə Azərbaycan xalqının sənəklərdə göstərdiyi mübarizə ruhunu, qəhrəmanlıqlarını ehtiramla yad edir. Dövlət başçısının respublika veteranlarına göstərdiyi diqqət və qayğı, sosial və tibbi müdafiəsinin yüksəldilməsi istiqamətində görülən işlər yaşlı nəslin nümayəndələrinin yaşamaq əzmini artırır.

Müharibəyə yollanan 600 minə yaxın azərbaycanlı həm ön, həm də arxa cəbhələrdə yüksək döyüş rəşadəti ilə seçilmişlər. Göstərdikləri şücaət və hünər müharibə qəhrəmanlarının yüksək təltiflərə layiq görülməsinə əsas yaratmış, hazırda sinəsini orden və medallarla bəzəyən veteranlar hər il 9 may qələbə gününü səbrsizliklə gözləyir, bununla onların simalarında sevinc və qürur hissələrini aydın sezmək mümkündür. Qızğın döyüş cəbhələrində düşmənlə üz-üzə, 300 mindən yuxarı döyüşdən həmin veteranların keçdiyi qəhrəmanlıq məktəbi hələ uzun illər öyrəniləcək. Sovet İttifaqı qəhrəmanı adına layiq görülmüş 43 azərbaycanlı haqqında yazılan romanlar, məqalələr, çəkilən filmlər - Azərbaycan xalqının, onun maddi neməti olan Bakı neftinin qələbədə başlıca rol oynadığını təsdiq edir.

Təkcə, iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına qazanmış Həzi Aslanovun adını çəkmək kifayət edir ki, Azərbaycan xalqının qələbədəki rolu haqqında yüksək fikir formalaşsın. Həmçinin, faşizmin məhv edilməsində yaxın da iştirak etmiş, qələbənin digər azərbaycanlı simaları - Sovet İttifaqı Qəhrəmanları, generalrallı Mahmud Əbilov, Akim Abbasov, Tərhan

Əliyərbaev, Hacıbaba Zeynalov, həmçinin akademik Ziya Bünyadov, daha sonra Mehdi Hüseynzadə, İsrail Məmmədov, Aslan Vəzirov, Adil Quliyev, Gəray Əsədov, Məlik Məhərrəmov və digərləri ümumi qələbəyə öz töhfələrini vermişlər. Hazırda Azərbaycan dövləti öz igid oğullarının xatirəsini əziz tutur və şücaətlərini minnətdarlıq hissi ilə yad edir. Hər il 9 may qələbə günü münasibətilə Prezident İlham Əliyev Bakının uca və mənzərəli guşəsində ucaldırılmış Həzi Aslanovun büstünü ziyarət edir, veteranlarla görüşərək xoş arzularını və ehtiramını onlara bildirir. Dövlət başçısının veteranlara göstərdiyi yüksək qayğı tariximizin bir parçası olan 1941-1945-ci illər müharibəsinin unudulmadığını, böyük hünər göstərmiş oğul və qızlarımızın dünya durduqca xatirələrinin yad olunacağını göstərir.

Azərbaycan xalqı tarixin bütün dövrlərində şəhidlər vermişdir. II Dünya müharibəsi illərində minlərlə azərbaycanlı Vətənin müdafiəsi uğrunda canından keçərək uca məqama yüksəlmişlər. İndi biz bütün dövrlərdə Azərbaycanın müstəqilliyinin təmin olunmasında yaxından iştirak etmiş şəhidlərimizi bir-birindən ayırmadan, hər birinin xatirəsini əziz tutur və adlarının əbədiləşdirilməsinin vacib olduğunu düşünürük.

Sonuncu Qarabağ döyüşləri Azərbaycan xalqını bir daha mətinləşdirdi və torpaqdan pay verilmədiyini şərtlə, qəribli bütün dünyaya sübut etdi. Hazırda Cənubi Qafqazın müttərəqqi ordusuna və silahlarına malik olan Azərbaycan Respublikası müasir dövrün tələblərinə uyğun ordu quruculuğu sahəsində mühüm dəyişikliklərə imza atır, öz hərbi qüdrətini bir qədər də artırır. Ötən dövr ərzində Azərbaycanın regionda və beynəlxalq aləmdə reallaşdırdığı nəhəng layihələr yalnız respublikanın iştirakı ilə mümkün olduğunu əks etdirir. Azərbaycanın iradəsi olmadan bölgədə heç bir beynəlxalq layihə reallaşa bilməz. Həmin layihə birinci növbədə sülh və əminamanlığa xidmət edəcək prinsiplərə sahib olmalı, münəcişə ocaqlarının yaranmasının qarşısını ala biləcək gücdə hüquqi üstünlük təşkil etməlidir. Aparılan coğrafi və geosiyasi təhlillər II Dünya müharibəsindən keçən xeyli vaxt ərzində Azərbaycanın gücləndiyini və dünya birliyi ilə səmərəli əlaqələr qura bildiyini göstərir. Hüquqi-demokratik prioritetlər əsasında öz inkişafını və təhlükəsizliyini təmin edən Azərbaycanın hazırda enerji siyasəti ilə yanaşı, qeyri-neft sektorunun inkişafına diqqət yetirməsi, yaşıl enerji istehsalı və ixracı ilə bağlı beynəlxalq əməkdaşlıq layihələrinə imza atması yaşadığımız bölgədə sülhə, dialoqa və əməkdaşlığa geniş pəncərə açmaqla, bölgədə investisiya mühitinin inkişafına və yeni xarici partnyorlarla əlaqələrin genişləndirilməsinə əlverişli şərait yaradır.

Bir zamanlar faşizm üzərində qələbəni reallaşdıran Bakı nefti 2024-cü ildə bölgədə sülhün qarantına çevrilmişdir. Çəhbəni neft və sürtgü yağlarıyla, silah-sursat, ərzaqla təmin edən Azərbaycan bununla 9 may qələbəsinə mühüm töhfə verdiyini öz əməli işi ilə sübut etmişdir. Ümumi səfərbərlikdə Azərbaycan həkmlərinin, mühəndisliyinin, pedaqoq və elm adamlarının, mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin də əməyi danılmazdır. Təkcə müharibə illərində paytaxt Bakıda təşkil olunmuş təxliyə hospitallarının sayı onlarla idi və ittifaqın hər yerindən xəstə qəbul etmək üçün sə-

fərb edilmişdi. Burada azərbaycanlı tibb bacılarının həkmlərlə bərabər səviyyədə fəaliyyət göstərməsi yüzlərlə yaralının həyata qaytarılması ilə nəticələnmişdir. Hər kəsin - gənc, orta yaşlı və yaşlı irəliləmiş insanların, hətta hərbi çatışmazlığı üzündən 9-10-cu sinif şagirdlərinin də cəlb olunduğu amansız müharibə yaddaşlarda dərin izlər buraxmışdır. Faşizmə qarşı mübarizədə səfərbər olunmuş Azərbaycan xalqının nümayəndələri, onlara dəstək verən ana və nənələrimizin toxuduğu və hazırladığı isti geyimlərə qədər, hər kəsin iştirak etdiyi müharibə yeni yazıların, əsərlərin meydana gəlməsi ilə nəticələnmişdir. Qeyd olunan məqamlar hazırda arxivlərdə öz əksini tapır və II Dünya müharibəsi ilə bağlı yeni tədqiqatların aparıldığından xəbər verir.

Həmin illərdə Akademik Yusif Məmmədəliyevin gərgin əməyi və axtarışları sayəsində yüksək oktanlı aviya benzini alınmasının yeni texnologiyası yaradılmışdır. Neftçilərin fədakar əməyi sayəsində Azərbaycan tarixində neft hasilatı üzrə rekord göstərici əldə olunmuş, 1941-ci ildə 23,5 milyon ton "qara qızıl" istehsal olunmuşdu. Bu, SSRİ-də çıxarılan bütün neftin 71,4 faizini təşkil etmişdir. Bütövlükdə müharibə illərində Azərbaycan neftçiləri ölkəyə 75 milyon ton neft, 22 milyon ton benzin və digər neft məhsulları vermişlər. Bu səbəbdən, Bakı nefti faşizm üzərində qələbənin əsas, həlledici amillərindən biri olmuşdur. Təkcə onu demək kifayətdir ki, hər beş təyyarədən dördü, hər beş tankdan dördü, hər beş avtomobildən dördü Bakıdan göndərilən yanacaq düşməni üzərinə hərəkət edib. 2023-cü il aprel ayının 26-da Prezident İlham Əliyev 1941-1945-ci illərdə II Dünya müharibəsində iştirak etmiş şəxslərə, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin döl arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslərə birdəfəlik maddi yardım verilməsi haqqında Sərəncam imzalamışdır. Göründüyü kimi II Dünya müharibəsində neft amili Azərbaycanın yaxından iştirakı ilə mümkün olmuşdur. Respublikamızın tanınmış neftçilərinin fasiləsiz əməyi, həyatlarını riskə ataraq gərgin iş qrafiki ilə çalışması qələbə əzmini yüksəltmiş, zəfərə aparan yolda həlledici rol oynamışdır. Bu yol uzun və məşəqqətli günlərdən, aylardan və illərdən keçərək ittifaq xalqları arasında Azərbaycan xalqının ümidlərini doğrultmuş, ümumi qələbəyə səslənmişdir.

Aparılan təhlillər müharibə və sülh amilinin fərqli və kəskin mənalar ifadə etdiyini əks etdirməklə, ikincinin, yəni sülhün dünya xalqlarının həyatında mühüm rol oynadığını, əminamanlığı bərqərar etmədən inkişafın və əməkdaşlığın mümkün olmadığını göstərir. Bu baxımdan, regionda və eləcə də dünyada sülhün təmin olunması - faşizm üzərində mübarizə və qələbənin əldə olunmasında misilsiz xidmətlər göstərmiş Azərbaycan xalqının son 79 il ərzində keçdiyi tərəqqi yolu torpaqlarının işğaldan azad edilməsi ilə nəticələnmişdir.

Miqyasına görə II Dünya müharibəsi daha geniş coğrafiyanı və xalqları əhatə etsə də II Qarabağ müharibəsi sırf Azərbaycan dövlətinin, onun ordusunun gücünü, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik siyasəti və tərəqqipərvər idarəçiliyi ilə mümkün olduğunu beynəlxalq aləmə göstərdi. Bu yolda dövlət başçısının ətrafında sıx birləşən xalq bu gün də öz iradəsi ilə hərəkət edir, yeni qələbə ümidləri ilə Prezident İlham Əliyevin bütün Azərbaycanla bağlı yeni müjdələrini gözləyir.

Aqil ƏHMƏDOV
AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix və Etnologiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Azərbaycanın müasir sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası müzakirə edilib

AMEA-nın İctimai Elmlər Bölməsinin "Azərbaycanın müasir sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası və onun reallaşması şərtləri" adlı məruzənin müzakirəsinə həsr olunmuş elmi seminarı keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutu, Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutu, Elm və Təhsil Nazirliyinin İqtisadiyyat İnstitutu, eləcə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının alim və mütəxəssisləri iştirak ediblər.

Seminarı giriş sözü ilə açan AMEA-nın vitse-prezidenti v.i.e. Şərqsünaslıq İnstitutunun direktoru akademik Gövhər Baxşəliyeva məruzənin həsr olunduğu problem, eyni zamanda məqsədi və əhəmiyyəti barədə fikirlərini bildirib.

Elmi məruzənin müəllifi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Regional İqtisadi və Sosial Araşdırmalar İnstitutunun direktoru AMEA-nın müxbir üzvü Əli Nuriyev ölkədə sosial-iqtisadi vəziyyətə təsir edən amillərdən bəhs edib. Alim yeni sosial-iqtisadi inkişaf modelinin reallaşdırılması üçün ölkədə zəruri iqtisadi resurslar və müasir infrastruktur bazasının inkişafının zərurliyini vurğulayıb.

Ə.Nuriyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin iqtisadi quruculuq istiqamətində müxtəlif tarixi dövrlərdə həyata keçirdiyi strateji islahatların əhəmiyyətinə toxunub. Alim hazırda milli iqtisadiyyatımızın sürətli inkişafında Prezident İlham Əliyevin çoxsaylı fərman və sərəncamlarının, dövlət proqramlarının böyük rolunu qeyd edib.

Azərbaycanda sosial-iqtisadi inkişafın göstəricisi kimi üç əsas strategiyaların dövlətin iqtisadi imkanlarının genişlənməsində təsirdən danışıb. İqtisadçı alim Azərbaycanda çoxşəhəli inkişafın yeni keyfiyyət səviyyəsini müəyyən edəcək bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsinin vacibliyinə diqqət çəkib. Bildirib ki, ilk növbədə inzibati ərazi bölgüsü və ərazi idarəetmə sistemi təkmilləşdirilməli, iqtisadi-coğrafi rayonlara bölgü şəbəkəsinə münasibətdə mövqə fərqləri aradan qaldırılmalı və respublikanın regional siyasəti təkmilləşdirilməlidir. O, həmçinin qeyd edib ki, regional siyasətdə ədalətlik və səmərəlilik, yaxud sosial və iqtisadi yönümlülük düzgün əlaqələndirilməlidir.

Alim məruzəsində müxtəlif illər aralığında əhlinin şəhərdən-şəhərə, yaxud rayonlardan şəhərə iqtisadi fəaliyyətə bağlı miqrasiyasının müqayisəli təhlilini də təqdim edib.

Sonra məruzə ətrafında müzakirələr aparılıb. Məruzəçi Əli Nuriyev AMEA-nın müxbir üzvü Qorxmaz İmanov, Şərqsünaslıq İnstitutunun elmi işçisi Orxan Nəcəfov, Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun şöbə müdiri Adil Əsədov, İqtisadiyyat İnstitutunun baş elmi işçisi Sevda Mikayılova və başqalarının suallarını cavablandırılıb.

Sonda çıxış edən iclasın sədri, akademik Nərgiz Axundova məruzənin mövzusunun aktuallığını qeyd edib və məruzəçiyə minnətdarlığını bildirib.

Beynəlxalq seysmoloji konfrans

13-15 may 2024-cü il tarixlərində Bakıda "Qafqazda seysmik təhlükə yenilikləri və müasir mühəndislik təcrübələrinin nəticələri" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçiriləcək.

AMEA nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçiriləcək konfransda AMEA rəhbərliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin nümayəndələri, eləcə də xarici ölkələrdən 30-a yaxın dünyada tanınmış seysmoloq alim və mütəxəssislər iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, konfrans zamanı Qafqazda son seysmik məlumatların toplanması və təhlili, müasir tikinti normalarında konseptlər, zəlzələ kataloqunun təkmilləşdirilməsi, seysmik metodlar və təhlükənin qiymətləndirilməsi tələbləri və s. mövzularda müzakirələr aparılacaq. Konfrans üç gün davam edəcək.

Konfransın açılış mərasimi 13 may 2024-cü il tarixində saat 10:00-da "Radisson Hotel"-in "Füzuli" zalında keçiriləcək. Bütün media nümayəndələri konfransa dəvətlidirlər.
Ünvan: Azadlıq prospekti 1

Redaksiya heyəti:

İsa Həbibbəyli, Arif Həşimov, Dilqəm Tağıyev, İbrahim Quliyev, Nərgiz Paşayeva, Rasim Əliquliyev, Tofiq Nağıyev, İradə Hüseynova, Gövhər Baxşəliyeva, Cəmil Əliyev, İsmayıl Hacıyev, Fuad Əliyev

Baş redaktor: Ağahüseyn Şükürov

Ünvan: AZ 1001, Bakı, İstiqlaliyyət küçəsi 30.
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Reyaset Heyəti
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Tiraj: 2000

образ Гейдара Алиева: историзм и современность" в двух томах и книга, в которой собраны указы и распоряжения Гейдара Алиева, связанные с развитием азербайджанской литературы, а также идет работа над новыми фундаментальными трудами.

В их выступлениях говорилось, что во все периоды своего руководства и в ходе своей многогранной общественно-политической деятельности великий лидер Гейдар Алиев придавал особое значение науке, культуре, литературе и искусству, заботился о защите и развитии этих сфер, чутко относился к творческим личностям.

Стратегия независимости

Подчеркивалось, что в ходе своей мудрой деятельности всемирно известный политический деятель Гейдар Алиев создал славную и блестящую летопись нашей современной истории, поэтому каждое мгновение славной и плодотворной жизни общенационального лидера, который всю жизнь служил своему народу, занимает особое место в политическом календаре страны.

В Институте философии и социологии НАНА состоялся круглый стол, посвященный 101-летию общенационального лидера Гейдара Алиева на тему "Стратегия независимости Гейдара Алиева и перспективы развития суверенного Азербайджана".

Открывший мероприятие академик Иса Габиббейли отметил, что целая эпоха современного независимого Азербайджана, включая государственное строительство, экономическое возрождение, прогресс в общественной, политической и общественной жизни, тесно связана с именем общенационального лидера Гейдара Алиева.

Коснувшись исторических заслуг великого лидера перед Азербайджанским государством, глава НАНА отметил, что выдающийся государственный деятель готовил наш народ к будущей независимости Азербайджана еще в годы советской власти: "В годы независимости он стал Спасителем азербайджанского народа, нашей государственной независимости, заложил ее национально-идеологические основы, сформулировал сильную государственную политику по ее реализации".

Президент НАНА сообщил, что наши ученые в рамках Года Гейдара Алиева систематически изучали широкомасштабную деятельность великого лидера и создали более 50 фундаментальных монографий, тем самым раскрывая академические основы изучения великого наследия Гейдара Алиева.

Личность планетарного масштаба

стр. 10 ⇨

Наша семья - это тюркский мир

стр. 11 ⇨

Особые боевые единицы

стр. 12 ⇨

Academician Isa Habibbeyli was at the Guba Regional Scientific Center of ANAS

стр. 12 ⇨

Уникальное политическое наследие

В НАНА состоялась научная сессия, посвященная памяти общенационального лидера Азербайджана Гейдара Алиева

7 мая в Институте литературы имени Низами Гянджеви НАНА состоялась научная сессия "Образ Гейдара Алиева в азербайджанской литературе: от исторической реальности к идеалу". Мероприятие было посвящено 101-й годовщине со дня рождения общенационального лидера Гейдара Алиева.

Вначале была продемонстрирована выставка книг, отражающих богатое наследие выдающегося государственного деятеля Гейдара Алиева.

Открыв научную сессию вступительным словом, президент НАНА, директор Института литературы академик Иса Габиббейли рассказал об исторических заслугах общенационального лидера Гейдара Алиева перед Азербайджанским государством. Академик сообщил, что ежегодно накануне дня рождения и дня памяти великого лидера, а также по случаю различных знаменательных дат организуются конференции, научные сессии, круглые столы, посвященные дорогой памяти Гейдара Алиева, а в этом году эти мероприятия впервые торжественно проходят в условиях полного восстановления территориальной целостности и суверенитета Азербайджана.

Гарант стабильности

Руководитель НАНА отметил, что во время встречи с избирателями 25 сентября 1990 года в ка-

честве кандидата в депутаты в Милли Меджлис великий лидер Гейдар Алиев подчеркнул, что его самая большая мечта - полное восстановление территориальной целостности нашей страны и обеспечение неизбежности независимости Азербайджана. Сказав, что общенациональный лидер претворил в жизнь важнейшие мероприятия, направленные на обеспечение территориальной целостности республики, академик Иса Габиббейли добавил, что исторической заслугой Гейдара Алиева является достижение в 1994 году режима прекращения огня по линии фронта и установление стабильности в стране.

Академик Иса Габиббейли сообщил, что одной из величайших заслуг общенационального лидера перед нашим народом является подготовка политического преемника во имя светлого будущего Азербайджана, под руководством которого была одержана решительная Победа в Отечественной войне. Академик подчеркнул, что Президент Ильхам Алиев вошел в многовековую историю Азербайджана как Верховный главнокомандующий-победитель, Победа в 44-дневной Отечественной войне и успешные антитеррористические мероприятия, которые длились менее суток, обеспечили полный суверенитет страны, а военный парад, состоявшийся 8 ноября 2023 года в городе Ханкенди в честь третьей годовщины Победы, в очередной раз продемонстрировал миру, что Президент Ильхам Алиев - полководец-

победитель, решительный, отважный и дальновидный глава государства.

Историзм и современность

Руководитель НАНА продолжил: "Эпоха Гейдара Алиева занимает исключительное место в многовековой истории государственности Азербайджана. Гейдар Алиев - великая историческая личность, выполнившая важную миссию создателя независимого Азербайджана".

Сказав, что 2023-й год запомнился как Год Гейдара Алиева, академик добавил, что в прошлом году велись глубокие исследования, связанные с идеями Гейдара Алиева, его многогранной общественно-политической деятельностью, личностью, были реализованы мероприятия, нацеленные на передачу его богатого наследия следующим поколениям и пропаганду этого наследия в мире; в рамках Года Гейдара Алиева в НАНА были изданы 52 книги и монографии, а также 16 материалов конференций.

Академик Иса Габиббейли отметил, что наши ученые считают своим долгом глубоко изучить и довести до общественности жизнь и деятельность общенационального лидера, его исторические заслуги перед Азербайджанским государством и народом. Академик подчеркнул, что в Институте литературы имени Низами Гянджеви НАНА подготовлены к печати монография "Художественный

Личность планетарного масштаба

Величие Гейдара Алиева доказывает, что роль личности в истории государственного строительства была и остается значимым судьбоносным фактом

Во все времена великие личности, оставив после себя идеи духовного и политического наследия, служили путеводной звездой в жизни реально развивающегося общества. Особенно актуально говорить о них в канун знаменательных государственных дат.

Одной из таких, несомненно, является день рождения выдающегося государственного и политического деятеля XX века, общенационального лидера азербайджанского народа Гейдара Алиева. И чем дальше физически он отдален от нас, тем острее и глубже это чувствуется. Он всегда находится рядом с нами в обществе, в котором мы сегодня мыслим, творим, действуем и планируем свое будущее.

За целостность и потенциал страны

Яркая деятельность политика, которого впоследствии назовут общенациональным лидером, в советское и постсоветское время является уникальным свидетельством того, что перед нами личность, которая формировала саму себя, свой мир, свои взгляды, свои идеи, изначально отталкиваясь от высокой дисциплины и требовательности к себе. Качества требовательности и высокой самодисциплины сопровождали его на протяжении всей жизни и политической карьеры, которая начиналась в советское время и продолжалась до конца его жизни.

Ярким примером его способности ориентироваться в реальной конкретной ситуации с предвидением дальнейших шагов и установок является процесс успешного развития Азербайджанской Республики еще в составе единого СССР во второй половине прошлого века, а также в период обретения независимости в конце столетия, определивший путь развития уже в XXI веке. В силу стратегически направленной способности Гейдара Алиева политический и экономический курс сегодняшнего Азербайджана, его внешнеполитическая деятельность и геополитические предпочтения сегодня еще раз раскрывают его личность как мыслителя - стратега современности. Каждое принятое решение, независимо от сферы социальной жизни - экономической, государственной деятельности, образовательной, культурной, внешних связей, принималось с учетом возможностей ближайшей и отдаленной перспективы.

Еще на заре становления независимого Азербайджана, в самые тяжелые годы Карабахской войны, Гейдар Алиев вместе с тем не забывал о судьбе молодежи, которая будет жить в будущем. Его встречи с педагогами говорят о том, что он очень большое значение придавал проблемам образования и непосредственно - роли и миссии педагога и педагогического персонала в школьной и образовательной среде в целом. Его напутствия педагогам и общественности страны были ярко выражены в его мыслях: "Будущее развитие современного общества зависит от того, насколько сегодня мы будем способны как и к чему направить нашу молодежь". Уже тогда стратегическое видение Гейдара Алиева предполагало плюсы и минусы глобализационных процессов.

Его стратегически направленная мировоззренческая установка позволяла охватить все реально действующие сферы и задачи, которые встают перед независимым Азербайджаном. Фактически был задействован целый спектр судьбоносных проблем и их решение в ближайшей перспективе. Это - миссия государства, доктрина существования нового государственного устройства в современном мире, способ-

ность представить страну во всей ее целостности и ее потенциале, а также осмыслении своих обязанностей перед своим народом, ведь закладывался фундамент строительства независимого Азербайджанского государства, что и позволило ему устоять в то непростое время.

Мультикультурализм продуктивен

Разработка Конституции Азербайджана (1995 г.) под руководством Гейдара Алиева фактически положила начало тому, что Азербайджан как правовое государство успешно функционирует в мировом сообществе. В Конституции независимого Азербайджана азербайджанский язык был принят в качестве государственного языка республики, конституционно были закреплены права и обязанности граждан независимой страны.

В 2001 году на первом съезде азербайджанцев мира в Баку общенациональный лидер заявил: "Мы желаем, чтобы каждый азербайджанец, проживающий в разных

байджанцев мира", можно сказать, фактически определил на будущие десятилетия политический курс страны. А призыв к приостановлению огня в зоне боевых действий карабахского фронта с целью приступить к мирному разрешению военного конфликта был также мудрым шагом с перспективой на будущее его разрешение мирным путем. Как политически мыслящий стратег во всех вопросах, и особенно - в конфликтных, он предпочел мирные переговоры. Здесь также кроется великая мудрость лидера: "Азербайджан в условиях переходного периода к новым социально-экономическим условиям и новой государственности должен был укрепить экономически своим военным потенциалом и своими новыми кадрами в руководстве страной". Его мудрое предвидение оправдалось. Время позволило его преемнику Президенту Ильхаму Алиеву превратить Азербайджан из страны переходного периода в развитую страну.

Гейдар Алиев стратегически вычислил те направления развития Азербайджанской Республики и наметил те пути, по которым Азербайджан способен реализовать

Идеи и деятельность известного на весь мир политика-стратега Гейдара Алиева в современном Азербайджане воспринимается как руководство к действию и продолжает свое развитие

своих странах мира, хорошо жил на основе законов страны проживания и укреплял свои позиции. Мы желаем, чтобы каждый азербайджанец принимал активное участие в общественно-политической жизни страны, в которой проживает. Чтобы занял достойное место и обладал влиянием в обществе. Но при этом чтобы никогда не забывал свои национальные корни, национальную принадлежность".

Своей дальновидностью великий лидер заложил глубокую и далеко идущую идею азербайджанства. Как истинный сын своего народа, он ни на минуту не забывал об азербайджанской диаспоре за границей, которая жила и действовала в разных странах мира. Его внимание было обращено к азербайджанской диаспоре мира неслучайно. Из его уст в то беспокойное время выражение сплоченности диаспоры вокруг национальных корней прозвучало как национальное достоинство. Встречи, беседы и мудрые наставления о поддержке друг друга в какой бы точке ни оказались азербайджанцы, явились мудрым призывом со стороны политика-стратега. Его лозунг и девиз "Азербайджан - родина всех азер-

своих социально-экономический, национальный и мультикультуральный уровень, стратегически продуктивную идею взаимодействия и взаимоотношений между странами как условие будущего позитивного развития мирового сообщества. В самые беспокойные годы переходного периода благодаря мудрой национальной политике, в основе которой заложены идеи толерантности, было продолжено позитивное функционирование и религиозных взаимоотношениях. Ведь стратегия на разработку модели мультикультурализма была заложена в самые тяжелые годы переходного периода страны, переживающей и трагедию Карабахской войны.

Великая гуманитарная идея

Идея модели мультикультурализма как стратегического направления развития современного Азербайджана позволила заявить миру, что ей нет альтернативы, в противном случае мировое сообщество может оказаться заблудшим в дебрях техногенной цивилизации. Стратегия полити-

ческих технологий, выдвинутая Гейдаром Алиевым, фактически это проектирование жизнедеятельности мирового сообщества на ближайшую и отдаленную перспективу. Одаренный стратегическим мышлением, он понимал и видел сложную ситуацию, в которой оказался современный мир. В своей политической деятельности великий лидер стремился призывать политических деятелей мира к осмыслению важности и необходимости на путях утверждения гуманитарной цивилизации.

Невольно вспоминаешь мудрые слова политика и философа Цицерона, который на заре становления новой эры писал: "...хотя в философии многие важные и полезные вопросы были тщательно и подробно рассмотрены философами, широчайшее распространение, мне кажется, находит то, что они завещали и преподали нам на счет обязанностей. Ведь ни одна сторона нашей жизни - ни дела государственные, ни частные, ни судебные, ни домашние, ни случай, когда ты ставишь вопрос перед самим собой, ни случай, когда ты заключаешь соглашение с ближним, - не может быть свободна от обязанности. И в служении ей - вся нравственная красота жизни; в пренебрежении к ней - позор".

Удивительная переключка эпох, которая нашла свое выражение в мыслях и делах исторических личностей! Всю свою политическую биографию Гейдар Алиев как государственный деятель выстраивал, отталкиваясь именно от непосредственных обязанностей перед своим народом. Идеи и деятельность известного на весь мир политика-стратега Гейдара Алиева в современном Азербайджане воспринимается как руководство к действию и продолжает свое развитие. Его напутствие, что азербайджанство как нравственно-идеологическая платформа - это призыв к мировому сообществу, свидетельствует, что ни одна нация, какой бы могущественной она ни была, не способна жить и развиваться в отрыве от многонационального мира и взаимодействия. Величие Гейдара Алиева, которое отразилось в его личности как политика со стратегически направленным мышлением, еще раз доказывает, что роль личности в истории государственного строительства была и остается значимым судьбоносным фактом.

Гуманитарные форумы, которые практикуются сегодня в рамках "Бакинского процесса", - это претворение в жизнь великой гуманитарной идеи, оставленной в наследие нам мудрым стратегом Гейдаром Алиевым. Сегодня многие ученые и политики ряда западных и восточных государств съезжаются на гуманитарные форумы в Баку, где предметом обсуждений и рассуждений становится диалог на тему будущего развития международных отношений.

Идеи планетарной дееспособности и планетарного благополучия, заложенные в стратегии политической деятельности Гейдара Алиева, сегодня получили свое развитие в многоаспектной деятельности Президента Азербайджана Ильхама Алиева. Политическая стратегия мирового уровня как необходимость установления мирового сбалансированного процесса развития - это призыв к устойчивому взаимодействию мирового гуманитарного и техногенного потенциала. Это великая, планетарно значимая идея, выдвинутая великим стратегом в политике Гейдаром Алиевым, как никогда ранее сегодня звучит и как пожелание, и как предостережение, направленное мировому сообществу.

Рафига АЗИМОВА,
завотделом социологии
Института философии
и социологии НАНА,
доктор философских наук

Наша семья - это тюркский мир

Сотрудничество с тюркским миром является приоритетом государственной политики

6 мая в Центре Ататюрка в Азербайджане состоялось второе заседание Комиссии по общему алфавиту тюркского мира. Мероприятие прошло при совместной организации Международной тюркской академии, Турецкого лингвистического общества при Высшем совете по вопросам культуры, языка и истории имени Ататюрка и Института языкознания имени Насими НАНА.

В своем выступлении на заседании директор Центра Ататюрка в Азербайджане академик Низами Джафаров сообщил, что руководимая им организация создана по инициативе общенационального лидера Гейдара Алиева и уже около 25-ти лет служит более глубокому изучению и пропаганде истории и культуры тюркских народов.

Необходим новый алфавит

Директор центра подчеркнул, что переход на латинскую графику в Азербайджане непосредственно связан с именем великого лидера Гейдара Алиева, который в 2001 году подписал Указ "Об учреждении Дня азербайджанского алфавита и азербайджанского языка", и этим документом был положен конец использованию в республике двух алфавитов и обеспечен переход на латинскую графику.

Затем выступил президент НАНА академик Иса Габиббейли, который отметил, что ускоренные интеграционные процессы, происходящие в настоящее время в тюркском мире, привели к необходимости решения многих вопросов, в том числе создания общего алфавита.

Академик Иса Габиббейли сообщил, что с этой точки зрения дискуссии, связанные с созданием общего тюркского алфавита, являются призывом современности и обладают большой значимостью.

С учетом вызовов современности

Сказав, что в своей речи на церемонии инаугурации, которая состоялась 14 февраля, Президент Ильхам Алиев подчеркнул, что сотрудничество с тюркским миром является приоритетом в государственной политике, и назвал Организацию тюркских государств (ОТГ) единой семьей, академик Иса Габиббейли напомнил о словах главы государства, отражающих отношение Азербайджана к данному вопросу: "Мы будем и дальше предпринимать свои шаги, связанные с международными организациями, продолжим наши усилия, в первую очередь, в рамках Организации тюркских государств. Это для нас приоритет, потому что это наша семья. У нас нет другой семьи. Наша семья - это тюркский мир".

Руководитель НАНА сообщил, что впервые вопрос о переходе тюркских народов на общий алфавит на основе латинской графики обсуждался на Первом тюркологическом съезде, который состоялся почти 100 лет назад в Баку. На том съезде, который проходил в феврале-марте 1926 года, продолжил академик, обсуждались два вопроса, один из них был связан с упрощением арабского алфавита, а второй - с переходом на латинскую графику. Съезд стал значимым общественным событием, открывающим широкие горизонты научному и культурному единству тюркских народов.

Интеграция, единство, солидарность

Напомнив, что реформы алфавита в тюркском мире были начаты выдающимся азербайджанским мыслителем Мирзой Фатали Ахундзаде, академик Иса Габиббейли сообщил, что в 1879 году был подготовлен алфавит на основе латинской графики, определенные мероп-

приятия в данной сфере были реализованы созданной в 1924 году Комиссией по алфавиту.

Руководитель НАНА подчеркнул, что в сложившихся геополитических условиях создание общего алфавита имеет большое значение с точки зрения еще большей интеграции тюркских государств, единства, солидарности и сотрудничества между ними, и пожелал успехов работе Комиссии по общему алфавиту тюркского мира.

В своем выступлении на мероприятии президент Международной тюркской академии академик Шахин Мустафаев сообщил, что вопрос о создании общего алфавита, имеющего огромное значение для тюркского мира, является важной задачей, которая стоит перед всеми представителями интеллигенции.

Расширяя научные и культурные связи

Далее выступил глава Турецкого лингвистического общества профессор Осман Мерт, который назвал создание общего алфавита

тюркского мира историческим событием. Сказав, что с древних времен наши предки обладали высокой культурой письма, профессор Осман Мерт подчеркнул необходимость создания общего алфавита для расширения научных и культурных связей между странами, говорящими на тюркском языке. Профессор отметил, что общий алфавит приведет к еще большему сближению наших культур; также создание общего алфавита важно с точки зрения развития туризма.

На заседании член Совета старейшин ОТГ Гасан Гасанов поприветствовал всех от имени председателя совета Бинали Йылдырма и назвал современные связи и взаимоотношения между тюркскими государствами возрождением. Он подчеркнул, что в свое время переход в Азербайджане на латинскую графику стал возможен благодаря дальновидной политике великого лидера Гейдара Алиева; в настоящее время Президент Ильхам Алиев всецело поддерживает работы над созданием общего алфавита тюркских государств.

Центр продвижения тюркского мира

Академик Иса Габиббейли принял участие в открытии Азербайджано-узбекского центра продвижения и культуры тюркского мира в Губе

В Губинском филиале Азербайджанского государственного педагогического университета (АГПУ) состоялась научно-практическая конференция, посвященная открытию Азербайджано-узбекского центра продвижения и культуры тюркского мира. Мероприятие прошло при совместной организации Азербайджанского государственного педагогического университета, Ташкентского государственного педагогического университета имени Низами и Губинского филиала АГПУ.

До начала конференции директор филиала доцент Юсиф Алиев и участники мероприятия посетили памятник общенациональному лиде-

ру Гейдара Алиеву и Аллею шеихов в Губе.

Затем в филиале состоялось открытие барельефа "Мыслители Азербайджана". Далее гости ознакомились с Азербайджано-узбекским центром продвижения и культуры тюркского мира.

В конференции, которая состоялась из официальной и художественной частей, приняли участие президент НАНА академик Иса Габиббейли, проректор АГПУ по международным связям профессор Махира Гусейнова, заместитель главы ИВ Губинского района Саида Аббасова, ректор Ташкентского государственного педагогического университета имени Низами профессор Абдугаффор Кыргызбаев, художник-модельер, заслуженный деятель искусств Фах-

рия Халафова, исполнительный директор Общества дружбы "Узбекистан-Азербайджан" профессор Эркин Нуриддинов, представители АГПУ и турецких университетов, общественность Губинского района, семья шеихов, газы, профессорско-преподавательский и студенческий состав филиала.

После вступительных речей группе сотрудников филиала, которые достигли больших успехов в научной и образовательной деятельности, а также в области подготовки педагогических кадров, внесли особый вклад в развитие этих сфер и принимали активное участие в социальном и культурном развитии, были вручены юбилейные медали Азербайджанской Республики "100-летие Азербайджанского государственного педагогического университета (1921-2021)".

Затем при участии народной артистки Азербайджанской Республики и Республики Узбекистан Гюльянаг Мамедовой и при совместной организации Губинского филиала АГПУ и Детской музыкальной школы города Губа, которая функционирует под ведомством Губа-Хачмазского регионального управления культуры, прошла художественная часть мероприятия.

После конференции гости встретились со студентами Губинского филиала АГПУ, ознакомились с процессом обучения и самим учреждением.

Отражая творческую фантазию

Продолжаются обсуждения проектов нового логотипа НАНА

Президент НАНА академик Иса Габиббейли в очередной раз ознакомился с проектами, представленными на конкурс по созданию нового логотипа (эмблемы) Национальной академии наук Азербайджана. В мероприятии приняли участие члены Конкурсной комиссии и сотрудники Академии наук, которые являются авторами проектов.

Руководитель НАНА отметил, что каждая работа, представленная на конкурс, отвечает высоким требованиям и отражает творческую фантазию и художественное видение автора. Академик сообщил, что на днях при участии членов Конкурсной комиссии и авторов проектов были рассмотрены и обсуждены все работы, а также выдвинуты предложения в соответствии с условиями конкурса.

Авторы учли все озвученные предложения, продолжил академик Иса Габиббейли, и сегодня проекты

вынесены на очередное рассмотрение Конкурсной комиссии; обновленные проекты прекрасно отражают Азербайджан, НАНА, национальный колорит, развитие республики, а также современную мировую науку, и если посмотреть с точки зрения изобразительного искусства, символические изображения отвечают всем необходимым критериям.

Конкурсная комиссия постановила представить на рассмотрение Президиума НАНА для вынесения окончательного решения обобщенный логотип, автором которого является главный дизайнер издательства "Элм" НАНА Шелале Рустамова, в обобщенном проекте которой нашли отражение символы "здание", "глобус", "книга", "пламя", "флаг", а также аббревиатура "AMEA".

Проект, автором которого является младший научный сотрудник Института археологии и антропологии Миняя Фейзуллаева, был признан лучшим в качестве средства художественной выразительности.

SCIENCE

Newspaper of the Presidium of the Azerbaijan National Academy of Sciences

Academician Isa Habibbeyli was at the Guba Regional Scientific Center of ANAS

Isa Habibbeyli, the President of ANAS visited Guba Regional Scientific Center of the Academy. During his visit, Isa Habibbeyli, the academician got acquainted with the working conditions of the center and gave his recommendations on future activities.

At the meeting held with the team members of the Guba Regional Scientific Center, Isa Habibbeyli gave information about the published books, large-scale events of the academy as well as the future duties of ANAS. Underlining the reforms carried out in the system of the National Academy of Sciences owing to the independent statehood ideas of National Leader Heydar Aliyev, due to the domestic and foreign policy of President Ilham Aliyev, and according to the cutting-edge world scientific challenges, Isa Habibbeyli, the President of ANAS said that the reconstruction of Guba Regional Scientific Center is a part of the reforms carried out in ANAS.

Acting head of Guba Regional Scientific Center, PhD in agricultural sciences Tayyub Shukurov reported about the activity of the center and expressed his gratitude to Isa Habibbeyli, the academician for his constant attention and care and for the reformation of the center.

Later on, the Library of Guba Regional Scientific Center was opened with the participation of Isa Habibbeyli, the President of ANAS. The first book stock of the Library of the Center was formed by the books applied by the Central Scientific Library of ANAS. Isa Habibbeyli gave assignments to Huseyn Huseynov, the director of the Central Scientific Library of ANAS, Ph.D. in technical sciences on providing the Library of Guba Regional Scientific Center with necessary books, monographs, magazines, and other scientific informational materials.

Discussions were held with the team members of the Center on the development of the workforce of the Center. The president of ANAS gave his recommendations to the youths who want to continue their education in doctoral and dissertation studies. Isa Habibbeyli, the President of ANAS gave an assignment to Vusal Zulfugarov, deputy head of the science and education department of the Presidium Administration of ANAS, Ph.D. in Philosophy to guide the youths in this direction.

Особые боевые единицы

9 мая весь мир, в том числе и наша страна, отметила 79-ю годовщину Победы над фашизмом. С каждым годом все меньше становится участников и свидетелей тех страшных дней. Но об их славном боевом пути мы будем помнить всегда.

Мы чтим память своих предков, воевавших за нашу общую тогда родину против фашистской Германии. Мы знаем, что наша свобода и благополучие дорогого стоят, поэтому должны ценить и бережно относиться к достижениям и историческому наследию победителей.

История человечества испытала на себе более 14 тысяч войн. Но Вторая мировая - одна из самых кровавых, унесшая беспрецедентное число жизней. Из нашей республики на ту войну ушло порядка 700 тысяч человек, половина из них не вернулась. 128 уроженцев Азербайджана (43 из них - этнические азербайджанцы) получили звание Героя Советского Союза, свыше 400 тысяч наших воинов награждены боевыми орденами и медалями, 14 стали полными кавалерами ордена Славы.

На территории Азербайджана было создано 87 батальонов, более тысячи отрядов самообороны, сформированы 77-я, 223-я, 396-я, 402-я, 271-я и 416-я национальные стрелковые дивизии. О том, как воевали азербайджанцы на фронтах Второй мировой, наш корреспондент беседует со старшим научным сотрудником Института философии и социологии НАНА, доктором философии по философии Ильхамом Аббасовым.

- Что вы можете сказать о вкладе азербайджанцев в победу во Второй мировой войне?

- Вклад моих земляков поистине колоссальный. О том, как денно и нощно трудились наши граждане, снабжая фронт горячим, теплой одеждой, продовольствием, боеприпасами, снаряжением, известно всем. На поле боя сражался каждый пятый житель страны, почти каждая семья от-

Из Азербайджана на войну ушло порядка 700 тысяч человек, половина из них не вернулась. 128 уроженцев нашей страны (43 из них - этнические азербайджанцы) получили звание Героя Советского Союза, свыше 400 тысяч наших воинов награждены боевыми орденами и медалями, 14 стали полными кавалерами ордена Славы

правила сыновей и дочерей защищать родину. Азербайджанцы героически сражались у стен Брестской крепости и в блокадном Ленинграде, под Москвой, Сталинградом, на Курской дуге, защищали Кавказ.

- Что это за структура - национальные дивизии и почему возникла необходимость в них?

- Национальные дивизии формировались из призванных, жителей сельских местностей, не владеющих русским языком и не знакомых с военным делом. Создавать их стали после вопиющих случаев, когда из-за незнания русского языка можно было

и пулю в лоб получить: боец не понял приказа командира и не выполнил его.

Об этом узнал Мирджафар Багиров, срочно вылетел на фронт для выяснения и там же, говорят, пристрелил офицера, проявившего особую жестокость по отношению к азербайджанцам. Вот после этого в армии и стали создавать особые боевые единицы - нацдивизии.

- И самая известная из них - Таганрогская?

- Пожалуй, да. Полное и официальное название этого воинского соединения - 416-я стрелковая Таганрогская Краснознаменная, ордена Суворова дивизия - тактическое соединение рабоче-крестьянской Красной армии. Это одна из шести национальных азербайджанских дивизий, которая с тяжелейшими боями прошла путь от Кавказа до Берлина, уничтожив 24 тысячи солдат Вермахта и взяв в плен 5474.

- Кроме того, ее бойцам принадлежит особая роль при штурме Берлина? По воспоминаниям советского военного историка генерала Бокова, маршал Жуков восхищался героизмом Таганрогской дивизии и был уверен, что ее бойцы первыми войдут в Берлин.

- При взятии германской столицы полки дивизии штурмом взяли дворец кайзера Вильгельма, водрузив над ним красный флаг. Затем овладели зда-

1943 года она получила пополнение из Азербайджана - 1500 бойцов и командиров. 13 апреля 1944 года 77-я дивизия совместно с другими частями и соединениями освободила Симферополь, взяв в плен около тысячи гитлеровцев. Дивизии было присвоено почетное наименование Симферопольская.

А уже 7 мая воины 77-й и 32-й гвардейской стрелковых дивизий первыми вышли на гребень Сапун-горы. Боец Абдулазиз Курбанов во время штурма под огнем врага достиг ее вершины и водрузил красное знамя. К исходу 9 мая был полностью освобожден Севастополь. В честь воинов 77-й стрелковой дивизии у подножия Сапун-горы по инициативе первого секретаря ЦК Компартии Азербайджана Гейдара Алиева открыли мемориальный комплекс.

- А какова сфера ваших научных изысканий?

- В первую очередь меня интересует участие азербайджанцев в движении Сопротивления в Европе (1943-1945 гг.), партизанских отрядах на территории России, Украины, Беларуси, ну и, конечно, национальные дивизии.

Его звали Серафино

- Недавно я оцифровал фильм "Его звали Серафино", который полвека пылился на полках. Речь идет о Таире Исаеве, воевавшем в отрядах Сопротивления в Италии. Он, как и я, уроженец Гянджабасарского региона. Легендарный разведчик, удостоенный 12 правительственных наград Италии, в том числе звания Национального героя этой страны. Потому и называли его на итальянский манер - Серафино.

- Ходили слухи, что он отлично знал немецкий язык, причем с детства. Что вы об этом знаете?

- Это не слухи, а чистая правда. С раннего детства он общался с немцами, проживавшими тогда в нашей зоне, и у него был прекрасный швабский диалект. Уверен, это очень помогло ему при выполнении боевых заданий. По рассказам своего деда помню, что он дружил с немцем по имени Поль, семью которого в 1941 году депортировали в Казахстан. Мой дед тоже прекрасно говорил по-немецки, как и многие мальчишки того региона, которые общались с немецкими сверстниками.

Галия АЛИЕВА

Редакционная коллегия:

Иса Габибейли, Ариф Гашимов, Дильгам Тагиев,
Ибрагим Гулиев, Наргиз Пашаева, Расим Алигулиев, Тофик Нагиев,
Ирада Гусейнова, Говхар Бахшалиева, Джамиль Алиев,
Исмаил Гаджиев, Фуад Алиев

Главный редактор: Агагусейн Шукюров

Адрес: Баку, AZ 1001,
ул.Истиглалийят, 30, Президиум НАНА
e-mail: elm.nauka.gazet@gmail.com

Мнение авторов может не совпадать с мнением редакции.

Тираж: 2000